

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
FILOSOFICKÁ FAKULTA
Dějiny výtvarných umění

Markéta Žídková

Vitrajová okna kostela sv. Mořice v Olomouci
Bakalářská diplomová práce

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Ladislav Daniel, Ph.D.

2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením Prof. PhDr. Ladislava Daniela, Ph.D. a s použitím uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne.....

Za přínos k sepsání bakalářské práce bych chtěla poděkovat, za odborný dohled vedoucímu práce Prof. PhDr. Ladislavu Danielovi, Ph.D., dále Doc. Ing. Pavolu Černému, Dr., Doc. PhDr. Luboru Kysučanovi, Ph.D., PhDr. Karlu Kávičkovi, pracovníkům zemského a okresního archivu v Olomouci a Mgr. Janě Habustové. Jiřímu Černoorskému a MgA. Štěpánu Černoorskému, dále Bc. Jakubu Hamzovi, Mgr. Radkovi Martynkovi, proboštu P. Františku Hanáčkovi, Jiřímu Kočendovi a sr. Blance.

Obsah

1. Úvod.....	4
1.1 Novogotická přestavba katedrály sv. Václava.....	8
1.2 Úpravy interiéru kostela sv. Mořice (1843-1867).....	9
1.3 Stavební spolek Svatomořický 1869-1908).....	10
2. Soubor vitrají kostela sv. Mořice.....	12
2.1 Kristus v Getsemanské zahradě 1855-1861.....	16
2.2 Oslavený Kristus jako král nebe 1885.....	19
2.3 Císař František Josef I., výročí korunovace 1898.....	22
2.4 Panna Marie se sv. Josefem, sv. Annou a Jáchymem 1900.....	25
2.5 Sv. Mořic a Alexandr 1900.....	27
2.6 Sv. Albrecht, Václav a Bonifác 1902.....	29
2.7 Korunovace Františka Josefa I. 1908.....	31
2.8 Panna Marie – Regina coeli 1910.....	33
2.9 Legenda o sv. Dominikovi 1912.....	35
2.10 Obětování v chrámu 1912.....	37
2.11 Sv. Antonín Paduánský 1912.....	39
2.12 Svatá rodina s Nejsvětější Trojicí 1912.....	40
2.13 Sv. Jan Sarkandr a sv. Jan Nepomucký 1912.....	42
2.14 Nejsvětější srdce Ježíšovo 1912.....	44
2.15 Sv. František Saleský předává regule řádu 1914.....	47
2.16 Inspirace Sv. Františka Saleského (1900) 1921.....	50
2.17 Odsouzení sv. Mořice 1912.....	53
2.18 Smrt sv. Mořice 1912.....	55
2.19 Zpověď královny Žofie 1915.....	57
2.20 Nalezení těla sv. Jana Nepomuckého 1915.....	59
2.21 Sv. Maxmilián rozdává dědictví 1915.....	61
2.22 Stětí sv. Maxmiliána 1915.....	63
2.23 Křest Páně 1935.....	65
3. Závěr.....	68
3.1 Loretánská vitraj.....	69
3.2 Stav bádání.....	71
3.3. Seznam použité literatury.....	76
3.4 Obrazová příloha.....	79
3.5 Anotace.....	104

Barevná okna, sklomalba a výzdoba chrámových interiérů technikou vitraje představovaly významný prvek gotického slohu, který podstatně obohatil výrazové možnosti chrámové architektury středověku. „S vývojem architektury se význam oken jakožto světelných obrazů stále zvětšoval. V době vrcholné gotiky se stala okna téměř rovnocenná významu stěny. Tak se i obsah jejich působivých výplní stal nakonec dominující součástí chrámových prostorů.“¹ Vitrajová technika se charakteristickým způsobem podílela na utváření mnoha chrámových interiérů od středověku do současnosti. Oživení zájmu o barevné vitraje přinesl historismus a novogotický přístup k dotváření původně gotických sakrálních staveb. V případě chrámu sv. Mořice v Olomouci probíhalo od roku 1860 nové zasklení oken postupně. Po jeho dokončení vznikl pozoruhodný komplexní a ucelený cyklus, jež vyniká bohatou ikonografií, odrážející komplikující se zrod nového náboženského života v 19. století.

Usilovala jsem o dohledání archivních dokladů o vzniku cyklu a o objednávkách vitrají, jednotlivé vitraje podrobně ikonograficky a výtvarně popsat, a shromáždit tak soubor základních informací, které zůstaly doposud nepublikovány nebo neznámy. Práci jsem započala průzkumem a vyhledáním potřebné literatury, která mi otevřela nové možnosti výzkumu. Nejdůležitější zdroje archivního bádání jsem našla ve Státním okresním archivu v Olomouci a fondech pobočky Zemského archivu v Opavě, klíčové informace poskytla fotodokumentace vitrají, získaná z restaurátorských zpráv a vlastních snímků. Nezbytnou součástí analýzy vitrají představovaly kvalitní přepisy nápisů a vytvoření překladů německých a latinských textů. Pokoušela jsem se téma dobově ukotvit a osvětlit vliv

---

¹ Ludvík Losos, *Vitráže*, Praha 2006, s. 11.

Svatomořického stavebního spolku a důležitých osobností, které přišly s vitrajovým cyklem do styku.

Vývoj techniky vitraje, rozvinutý ve středověku, se v tendencích novogotického slohu nezměnil, pouze adaptoval. Vitrajová technika se v novogotickém přístupu uplatnila se stejnou silou a měla důležitou pozici v jejím použití v novogotických úpravách sakrálních staveb a svou roli u nás jistě sehrála i bohatá domácí tradice. Technika vitraje se začala ve středověku široce uplatňovat a šířit z Francie.² Odtud také francouzské slovo *vitrail* – kostelní okno (vyslovované vitraj), od slova *vitre* – okenní tabule, okno. Ve své práci jsem se přiklonila k výrazu *vitraj* a rozhodla jsem se jej důsledně používat, aby se odlišilo jeho použití od slova *vitráž*, užívaného pro moderní a současně používané prvky uměleckého řemesla. Slovo *vitraj* se dnes nepoužívá jen ve významu a spojitosti s uměleckým zasklením chrámových oken. V této práci bude termín používán ve významu uměleckého předmětu, tedy v původním významu pouze jako chrámové okno.

Během 19. století vzrostl vliv Rakouska na celoevropský vývoj historismu a byly posíleny vazby na umělecký okruh Vídně. V rodícím se přístupu historizujícího slohu je patrný vliv problematiky rozsahu stavebních úkolů, které nemůže již obsáhnout jediný sloh. Kolem poloviny století přichází vlna liberálního dynamismu v zájmu obnovy uměleckosti, která se snaží stavět na objektivních základech. „*Rakouská, zejména vídeňská a s tím úzce související i*

---

² Ibidem: s. 10 Podobná starší technika byla známá už v Římě, odtud byla přenesena a v 6. st. se používala v Galii. Dokonce je zmiňovaná již ve 4. st. u baziliky sv. Pavla. Před koncem 10. st. jsou z Remeše známa okna s figurálními výjevy. Vyvíjí se v 11. a 12. st., ve 13. st. dosahuje technika vitraje vrcholu a s jistotou se výrazně uplatňuje v architektuře katedrál.

*česká a moravská architektura, vystupují na jedno z předních míst v evropských souvislostech.*³ Do této oblasti však zasahovalo větší množství vlivů, které se promítly na kulturním podnebí rodícím historizující sloh. V této době nejčastěji dochází k povrchovým úpravám stávajících objektů, které byly aktualizovány aplikací stylově zjednodušeného novogotického dekoru. První výraznější stavební počiny se vyznačují novým vztahem k minulosti v reflexi současných potřeb.

Období přísného historismu lze na Moravě vymežit 60. a 80. léty 19. století. Převládá paralela dobového realismu a pozitivismu, a nahrazuje období subjektivně vytvářených reminiscencí. Lze jej chápat jako pokus o uchopení objektivního a nadčasového vyjádření, které maximálním způsobem čerpá z předchozích etap, ze známých zákonitostí dřívějších slohů. Novogotický purismus se projevuje především v oblasti sakrálních staveb, u profánních to je především novorenesance s neoklasicistními stopami. V Olomouci se k vídeňským podnětům přistupovalo pod rekatolickou ideou, která se projevila na restaurování olomouckého dómu sv. Václava.⁴

Pro vznik Svatomořického cyklu vitrají sehrál podstatnou roli vývoj dostavby katedrály sv. Víta na Pražském hradě. Myšlenkové pozadí svatovítské dostavby přineslo rozliv podobných aktivit na dalších místech českých zemí. Svatovítská katedrála se stala jedinečným vzorem regotizačních vlivů, a mohla tak silně zasáhnout do podoby přestavby dómu sv. Václava v Olomouci, jejíž příklad měl rozhodující slovo pro olomoucké prostředí.

---

³ Pavel Zatloukal, *Historismus, architektura 2. poloviny 19. století na Moravě a ve Slezsku*, Olomouc 1986, s.7.

⁴ *Ibidem*: V tomto odstavci vycházím z informací interpretovaných Pavlem Zatloukalem, který se tomuto tématu věnoval podstatným způsobem a ve svém přístupu vytvořil pojmový aparát, z něhož vycházím.

Ve druhé polovině 19. stol. prochází úpravami katedrála sv. Víta a za pomoci Josefa Mockera a Kamila Hilberta je roku 1929 dostavěna. Roku 1859 vznikla huť Jednoty pro dostavbu chrámu sv. Víta, vznikají nové vitraje. Na jejich tvorbě pracuje několik významných osobností: František Sequens, Jan Swerts, Antonín Lhota, Rudolf Müller, Petr Maixner a Josef Matyáš Trenkwald. Podobu vytváří vliv akademismu, historismu a dekorativního proudu, který se v té době silně prosazuje, patrný je vliv dobově moderního purismu. V dekorativně zpracovaných částech se uplatňuje složitý kobercový a ornamentální vzor. Na počátku 20. stol. práci na vitrajích převzali Artuš Scheiner, Max Švabinský, Alfons Mucha a František Kysela, realizace návrhů pak zhotovil Josef Vlasák ml. a Josef Jiříčka, který později založil samostatný ateliér, jehož činnost přetrvává dodnes. Jejich tvorba je zásadní pro českou produkci a silně zasahuje do podoby paralelně, i později zhotovených vitrají jiných sakrálních staveb.⁵

„Mocker je rovněž autorem řady svatovítských oken, pro něž navrhoval architektonickou a dekorativní kresbu k figurálním kompozicím malíře Františka Sequense (vitraje kaple sv. Zikmunda 1875, kaple saské 1878, kaple Arcibiskupské 1879, kaple Svatováclavské 1880 a kaple P. Marie 1896). Svou prací pro interiér chrámu vytvořil řadu příkladů novodobého sakrálního prostoru.“⁶

---

⁵ Kateřina Rusoová, *Vitráže Maxe Švabinského v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha na Pražské hradě* (diplomní práce), FF MU Brno 2007.

⁶ Taťána Petrasová, *Josef Mocker 1835-1899 stavitel katedrály*, Praha 1999, s.66.

Novogotická přestavba katedrály sv. Václava

V době regotizačních a konzervačních zásahů do chrámu, kdy již novogotická přestavba dómu sv. Václava v Olomouci probíhá, začíná pro arcibiskupa Fürstenberga pracovat arcibiskupský vrchní inženýr Gustav Meretta (1832-1888), který pak od roku 1883 až do své smrti osobně řídí jeho přestavbu. V roce 1888 je nahrazen vídeňským architektem Richardem Völkelem, který stavbu dokončí v roce 1892.⁷ Při přestavbě dochází k několika větším úpravám, mimo jiné dvě řady barokních oken nad sebou nahradí vysoké gotické okenní otvory s novogotickými kružbami. Otvory jedenácti novogotických oken a menších původních gotických, vyplní v 80. letech 19. stol. barevné vitraje dílny Maÿer Kunst Anstalt München. *„Polygonálně zakončený presbytář osvětluje sedm velkých hrotitých oken. Na centrálním okně je vyobrazena Panna Maria v mandorle se dvěma anděly po stranách v adorujícím gestu. Asi uprostřed je postava patrona katedrály a současně hlavního českého patrona sv. Václava, před nímž úplně dole klečí arcibiskup Fürstenberg v kardinálském purpurovém plášti s modelem novogotického dómu. Po jeho pravici je postava sv. Bedřicha, arcibiskupova patrona a po levici stojí sv. Terezie, patronka jeho matky. Pod postavou je arcibiskupský znak Fürstenbergů. Okno je darem kněží olomoucké arcidiecéze. Po pravé straně následují tři okna s touto výzdobou: 1. okno má uprostřed sv. Klimenta a po stranách sv. Cyrila a Metoděje; 2. okno uprostřed sv. Prokopa se sv. Ludmilou a sv. Kordulou po stranách; 3. okno má na ose sv. Chrisogona (patron Fürstenbergova titulárního chrámu v Římě) a po stranách sv. Jana Nepomuckého a sv. Jana Sarkandra. Na levé straně jsou další tři okna: 1. okno*

---

⁷ V roce 1888 proběhne regotizace radniční kaple.

*uprostřed sv. Stanislav s patronkou města Olomouce sv. Pavlínou a sv. Hedvikou po stranách; 2. okno má ve středu sv. Vojtěcha, po stranách sv. Víta a sv. Kristýna; 3. okno sv. Josefa a po stranách sv. Petra a Pavla.*⁸

Vitraje vyplňují i okna chórové kaple, na kterých jsou ztvárněny postavy světců a jsou pojaty podle ikonografického programu v návaznosti na stavebníka. Okno nad oltářem znázorňuje sv. Cyrila a Metoděje, objevuje se zde znak moravské země. Další okna nesou postavy sv. Václava, sv. Hedviky, sv. Bedřicha a sv. Terezie. Zbývající okna mají pouze dekorativní charakter.⁹ Nad oltářem kaple pod věží, zasvěcené sv. Janu Křtiteli, je kruhové rozetové okno s vitrají zobrazující sv. Jana Křtitele s atributem beránka.

V 70. a 80. letech byla Uměleckými řemesly v Brně postupně provedena oprava poškozených oken.

Úpravy interiéru kostela sv. Mořice (1843-1867)

Nejrozsáhlejší úpravy po proboštu a hraběti Gianninim provedl následující probošt rytíř Eduard von Unckrechtsberg. Největší změny proběhly na návrh prezidenta Vídeňské Akademie, Karla Roesnera, který nechal odstranit z kostela velkou dělicí mříž, jež stála uprostřed a oddělovala kněžiště od lodi. Byly také odstraněny některé oltáře, jejich počet z 13 byl redukován na 7. Probošt nechal zazdít renesanční oratoř a zhotovit novogotický hlavní oltář, osazený roku 1854, 1861 byl nahrazen stávajícím, rok předtím byla pořízena kazatelna.

---

⁸ Miloslav Pojsl, Vladimír Hyhlík, *Katedrála sv. Václava*, Velehrad 2000 s. 16.

⁹ *Ibidem*, s. 17.

Mezi lety 1855-1861 nechal zhotovit první barevné okno v ose kostela. Byla provedena oprava kaple Nejsvětější Trojice pod severní věží, kdy byl také doplněn pískovcový oltář Nejsvětější Trojice, v roce 1864 byly zhotoveny dva kamenné svícny a socha sv. Eduarda. Roku 1892 za probošta Jana Wache byl do chrámu zaveden elektrický proud a doplněno elektrické osvětlení.

Za probošta Jana Weinlicha (1897-1898) byl kostel znovu opraven, nově vymalován, a to světle zelenavě bílou barvou (viridoalbo colore), která v kostele zůstala až do další opravy roku 1939. V této době byla osazena také dvě nová okna (2 a 3) a dva nové oltáře (Božského srdce a sv. Josefa), byl renovován oltář sv. Jana Nepomuckého a po něm následovaly další renovace oltářů, které byly realizovány za úřadu dalších proboštů. Proběhlo očištění interiéru severní věže. [1]

Stavební spolek Svatomořický (1869 – 1908)

Spolek byl založen roku 1869, jako měšťanský stavební spolek a jeho zásluhou probíhaly soustavné vnější opravy kostela. *„Poměrně časné datum vzniku spolku dokumentuje mimo jiné i obecný příklon představitelů města, v tom i členů městské rady včetně starosty, k principům restaurátorského historismu, jako adekvátní odpovědi doby na aktuální problémy rodící se památkové péče.“*¹⁰ Spolek se postaral o opravu všech opěrných pilířů a omítnutí žlutošedou omítkou. Byly provedeny i další úpravy, sníženy všechny dolní římsy oken, opraven hlavní portál a odstraněn barokní přístavek. Tyto úpravy měli vést místní kameník Ernst Melnitzky a stavitel Franz

---

¹⁰ Zatloukal, *Dvě kapitoly z dějin Olomoucké architektury 19. století*, Okresní archiv v Olomouci 1980, s.126.

Kottas. Do jeho působení spadá i odstranění nevhodné střechy sakristie a celková obnova Edelmanovy hrobky na náklady probošta Pöttinga. Bylo obnoveno sousoší Olivetské hory, vytvořena nová střecha, a také přebudovaná Loretánská kaple. Opěrné pilíře jsou označeny monogramy dárců a odznakem Stavebního spolku - štítem s kružítkem, úhlem a olovníci. Přestavby probíhaly pod puristickým přístupem, odstraňování neslohových přístaveb spolu s regotizací. Tato činnost se uskutečnila pod dohledem Centrální komise památkové péče v letech 1874-1886. Harmonickou spoluprací spolku a ústřední památkové komise narušila otázka rekonstrukce západního průčelí. Olomoučtí měšťané totiž hodlali neobvyklý gotický vzhled průčelí přebudovat a nechali postupně vyhotovit několik architektonických studií. Ústřední komise to však nakonec nedovolila a prosadila konzervační obnovu provedenou v letech 1904-1908.¹¹

---

¹¹ Pavel Zatloukal, *Příběhy z dlouhého století- Architektura let 1750-1918 na Moravě a ve Slezsku*, s. 358, 359 „Ještě radikálněji se krize restaurační praxe a zejména puristického názoru projevila v případě dvou starobylých městských a proboštských kostelů. K dokončení obnovy olomouckého kostela sv. Mořice scházela v druhé polovině osmdesátých let pouze oprava západního průčelí. Jako téměř ve všech jiných případech i zde se stala nejobtížnější částí úkolu. Původní harmonická názorová symbióza mezi olomouckým restaurátorským spolkem a vídeňskou Centrální komisí začala nad tímto problémem dostávat trhliny. Nakonec bylo z rozpaků nad zjevným subjektivismem a na druhé straně pro nekompromisní postoj centrální komise průčelí ve svém „původním“ a „ netypickém“ stavu v letech 1904-1908 pouze konzervováno.“ Druhou zmiňovanou památkou byl kostel Nanebevzetí panny Marie v Opavě.“

Soubor vitrajových oken kostela sv. Mořice

Chrám sv. Mořice stojí v centru Olomouce. Stěny kostela prolamuje 23 oken, z nichž bylo 22 zhotovených mezi léty 1855-1915. „*Vynikající osobnosti darovaly votivní okna, která vesměs jsou vzácnými děly mnichovského umění.*“¹²

Okna jsou osazena tradiční technikou do kamenných ostění, kružeb a prutů gotických oken. Kružby jsou ve tvarech troj-, čtyř- a pětistupňové. Okna jsou svisle dělena dvěma pruty do tří částí. Motiv čtyřlístu se však nalézá jen v jednom okně severní lodi, okně 9 (1 Bohumil Zlámal, č.11 Jiří Černožský a Petr Kolínský). Ostění jsou osazena do špalet, které jsou po obou stranách členěny pásy se širokými žlábkami. Okna chóru jsou čtyřdílná a pětídílná s plaménkovou kružbou, která je bohatá, pravidelně sestavená kružidlem. Ve starší části jsou okna sdružená, mají typicky gotický charakter, v novější části jsou čtyřdílná a pětídílná a kružby v nich mají tvary plaménků.¹³

Kamenná ostění jsou profilem uzpůsobena k jejich ukotvení, pláty vitrají jsou osazeny zvenku, kdy se plát opírá o kamenné výstupky (odsazení), jeden z nich má tvar mělkého zářezu s hranou zkosenou dovnitř, druhý je otevřený. Plát má přesný rozměr a tvar okenního otvoru, je z jedné strany zasunutý a druhou zaklopený. Po upevnění příčných želez byly spoje zatřeny vrstvou štukové malty. Jde o okna tradičně zakládaná do olověného, oboustranně pocínovaného

---

¹² Našinec 1916, *Nová votivní okna u sv. Mořice*, s.3.

¹³ Josef Matzke, *Die St. Mauritius-Kirche in Olmütz, Das Bauwerk, die Einrichtung und die pfarrerreiher*, 1964 Steinheim am Main, s. 28: „Okna, jenž jsou rozdělena jedním až čtyřmi pruty do dvou až pěti dílů, vynikají uměleckými kružbami, které jsou u každého jiné. Většina vitráží vznikla během velké vnější rekonstrukce kostela a byla věnována různými donátory, přičemž téměř všechna byla vyrobena mnichovskou firmou Mayer v letech 1900 až 1915.“

profilu, při použití barevného, válcovaného strukturálního skla a ručně foukaného skla s několikrát zapalovanou sklomalbou. Malby používané na skle jsou snadno tavitelné frity, složené z křemenného písku, oxidu olova, kyseliny borité nebo boraxu v různých poměrech. K ruční malbě byly použity transparentní barvy, dnes používané k dekoraci dutého skla.¹⁴

Při vytváření dalších oken byly použity tzv. ploché barvy běžně používané k barvení plochého skla, kterými lze docílit transparentní i syté malby, používají se k modelaci stínování způsobem vysvětlování. Barvy jsou založeny na principu rozptýlené barevné substance v tavidle, které tvoří především oxidy kovů. Slouží k rozptýlení barviva v rovnoměrnou souvislou barevnou vrstvu a má také funkci pojiva pro barvu a sklo, barvivo se pak váže ke sklu jen zatavením. Teplota zatavení však musí být nižší než tavná teplota skla s ohledem i ke změně barevnosti substance při použití vyšších teplot. Hnědých tónů bylo dosaženo oxidy železa, modré tóny tvoří oxidy kobaltu. Světle žluté a zelené tóny tvoří oxidy antimonu, purpurové a karmínové tóny jsou tvořeny ze sloučenin mědi a zlata.

K tvorbě monumentálních vitrají se také používala barevná skla doplněna o černou konturu a žlutou lazurní malbu. Vždy zde však zasahuje snaha o co největší prostup světla.

Při používání této techniky jde v základu o důkladné zvládnutí malby černou konturou, kdy je třeba dosáhnout čisté pevné linky a jistoty v malířském rukopisu. Tato technika je založena také na

---

¹⁴ V 19. stol. se používala v monumentální tvorbě malba na čirém skle, nejprve v obličejových a tělových částech, později se takto malovaly i nápisy, znaky a ornamenty. To bylo proto, že původní znalost techniky malby na sklo se vytratila a obnovovali ji malíři porcelánu se znalostí svých vlastních pracovních postupů. Techniku klasické vitraje oživil až nástup historismu, po roce 1870 dochází k mohutnému rozmachu této techniky.

modelaci lazurami, rozmývání barev do polotónů a světel a vymývání, které je tvořeno čirým sklem.¹⁵

V kostele sv. Mořice se nachází ještě další okno, dnes zasklené ručně foukanými průhlednými bucny, umístěné v průčelí.

Ostatní okna byla vytvořena klasickou zapalovací technikou, továrním způsobem většinou v Maÿer Kunst Anstalt München. Tato okolnost vyvolává otázku, proč byla ke zhotovení oken povolána německá, přesněji mnichovská dílna - Maÿer Kunst Anstalt München.¹⁶ V době vzniku vitrají totiž existuje již několik ověřených dílen i v českých zemích. Po roce 1860 se návrhům vitrají věnují absolventi pražské malířské akademie pod vedením prof. Trenwalda, který získá zakázku dokonce ve Vídni, kde spolupracuje s žáky Tulkou a Sequensem. Při regotizaci chrámů se do návrhů vitrají zapojují Mikuláš Aleš, Maxmilián Pirner, František Urban, Karel Klusáček a další. V roce 1888 vznikla realizační dílna Karla Meltzera ve Skalici, v roce 1889 zakládá závod uměleckého sklářství v Praze Josef Vlasák, u něhož se vyučí a na jeho tvorbu naváží další osobnosti téhož uměleckého řemesla. Na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze se technika udržuje, vyučuje se tam pod vedením Vratislava Hugo Brunnera, Františka Kysely, Václava Kaplického a prof. Stanislava Libenského.¹⁷

Z dochovaného záznamu vyplývá cena jednotlivých oken, která tehdy mohla dosahovat až 100 000 korun. O těchto oknech je hovořeno jako o drahocenné a umělecky zpracované chloubě

---

¹⁵ Viz Losos (pozn.1) K vyjádřením o technice vycházím ze základu studia této publikace.

¹⁶ Tuto otázku se částečně podařilo objasnit až k závěru mého bádání, kdy jsem objevila zdroj zápisu z ředitelského zasedání v roce 1885, jež rozhodovala o podobě a zhotovení vitrají. (Johann Kux, *Die Wiederherstellung der St. Mauritzkirche 1875 - 1908: Tätigkeitsbericht des Bauvereines an der St. Mauritzkirche 1875 - 1908*, Olmütz 1908), více viz závěr.

¹⁷ Viz Našinec 1916 (pozn.12), s.28.

chrámu. Na epištolní straně se nachází okna vytvořená v letech 1898-1935. Na straně evangelijní pochází z let 1902–1914. Tato okna byla pořízena na náklady různých spolků a osobností, o čemž vypovídají i nápisy, které se na nich nacházejí.

Kristus v Getsemanské zahradě

1855-1861 [3]

900 x 180 cm, trojdílná

autor návrhu: Jan Nepomuk Friedrich

nápis: Canonicus Eques de Unckhrechtsberg, Fundator 1860.

V dolní části ještě: Friedrich invenit et pinxit Olomucii 1855.—Zbitek in vitrum pinxit Olomucii 1861

překlad: Kanovník rytíř z Unckhrechtsbergu, zakladatel 1860. Friedrich navrhnul a namaloval v Olomouci roku 1855. – Zbitek namaloval na sklo v Olomouci 1861.

realizace: Eduard Zbitek a Jan Nepomuk Friedrich

donátor: Eduard Ritter von Unckrechtsberg

starší číslování oken: 1 (evangelijní strana) Bohumil Zlámal, č. 13 Jiří Černoorský a Petr Kolínský

Hlavní výjev představuje Krista v Getsemanské zahradě. V dolní části je zobrazen zapovězený strom z ráje, na levé straně truchlící postavy Adama a Evy, a také anděl v rudém rouchu s plamenným mečem. Strom nese plody hrušek, méně časté zobrazení, které zastupuje plody, častěji interpretované jako jablka. Kolem kmenu se ovíjí had. Strom obklopují oblaka, nad kterými se objevují dvě menší postavy. Bůh Otec, zobrazený jako stařec s vousem, mitrou a zlatým pluviálem, drží v rukou tělo svého Syna, který má rozepjaté paže jako při ukřižování. Obraz knihy Genesis je zasazen do složitého architektonického rámce, který se skládá ze zdobené římsy, sloupků v ostění a klenby. Celá architektonická část je v novogotickém stylu. Klenba tvaru oslího hřebu je zakončena gotickou kytkou. Na tuto

spodní část navazuje střední část rámovaná bočními torčovanými sloupky v horní části zakončená novogotickou klenbou se třemi fiálami připomínající vimperk. Hlavice sloupků jsou zdobeny rostlinnými motivy listů a třemi erby s rodovými znaky, mezi nimi je i znak kardinála Maxmiliana Josefa Gottfrieda Sommerau-Beckha (5. arcibiskupa olomouckého mezi lety 1837-1853).¹⁸ Vlevo malá postavička anděla přidržuje štítek se záznamem o objednavateli. Fiály a klenba v podobě novogotického žebra jsou pokryty kraby a kytkami, vrcholovou figuru tvoří kříž. Ve střední části se nachází postava Krista v oděvu purpurové a modré barvy s bílým pláštěm. Klečí, ruce má rozepjaty v tázavém, ale odevzdaném gestu. Kolem hlavy má zlatým dekorem zdobený nimbus. Tvář klasického vzhledu zachycenou z tříčtvrtečního pohledu, s bolestným výrazem a pozdviženými očima (reniblick), rámuje hnědé kadeře. Obklopen je krajinou s vegetací místy drobnopisně zachycenou (viz rostlina v levém dolním rohu). V pravém horním rohu jsou zobrazeny postavy tří spících apoštolů doprovázejících Krista při modlitbě v zahradě.¹⁹ V evangeliu sv. Marka jsou apoštolové jmenováni, Ježíš s sebou přivádí Petra, Jakuba a Jana.²⁰ V nočním výjevu s hvězdami na obloze se v oblacích vznáší anděl nesoucí v rukou kalich. S pohledem na Spasitele klečí v oblacích ve fialovém rouchu, přes sebe má přehozenou zelenou drapérii, kterou kalich přidržuje. Kolem prostovlasé hlavy má zlatý nimbus, v pozadí pozorujeme bělostná křídla. Celý výjev zachycuje dva nejdůležitější momenty

---

¹⁸ Čtvercový štít se středním štítkem korunovaný baronskou korunou. Ve stříbrném štítě lev přeložený červeným kosmým břevnem. V prvním a čtvrtém červeném poli hlavního štítu šest (4+2) stříbrných kuželů. Ve druhém a třetím zlatém poli černé orlice. Za štítem zlatý patriarší kříž doprovázený vpravo mitrou, vlevo knížecí korunou a stříbrným podloženým mečem. Převýšeno červeným kardinálským kloboukem.

¹⁹ Bible, *Písmo svaté Starého a Nového zákona*, Český ekumenický překlad, Česká biblická společnost 2007, Lk 22; 39-46.

²⁰ Ibidem, Mk 14, 33.

dějin spásy - vyhnání z ráje a vykoupení Kristovou obětí, která je přijata na modlitbě v Getsemanské zahradě. Do symboliky celého výjevu významně zasahuje postava anděla, k jehož významové rovině náleží i odkaz na kalich utrpení podávaný Božím poslem v rouchu postní - pašijové barvy, která tak může v širším významu odrážet Kristovu oběť za hříchy celého světa. Andělovo roucho tak odhaluje pravou podstatu jeho úkolu, mluví symbolickým jazykem barev o nadcházející bolesti a utrpení. Tady ovšem jeho symbolika nekončí. Na symbolickou rovinu navazuje přítomnost zelené drapérie, kterou anděl přidržuje kalich, jež Kristu nabízí, jako by se ho jinak křehká postava anděla nemohla dotknout. Zelená barva naděje obklopuje bolestnou pravdu. Anděl tak Kristu podává symbol naděje na naplnění oběti, naděje na spasení.

Za architektonickým rámem se v horní části objevuje dekor s geometrickým kobercovým vzorem. Jedná se o dekorativní prvek přejetý pod vlivem secese.

Oslavený Kristus jako král nebe

1885 [4]

900 x 180 cm, trojdílná

autor návrhu: nezjištěn

nápis: Dem Andenken der theuern Eltern 1885 und dessen Gattin Amalia geb. Edle Aoraheim Dr. Alois Fraiherr Kallina von Urbanov , k. k. Ministr. Rath, Ehren bürger von Olmütz.

překlad: Na památku věrnému rodiči a jeho choti Amálii, rozené Edle Aoraheimové (věnuje) Dr. Alois Fraiherr Kallina z Urbanova, předseda Střeleckého spolku, čestný občan města Olomouce, roku 1885.

realizace: Maÿer Kunst Anstalt München

donátor: dr. Alois Fraiherr Kallina z Urbanova²¹

starší číslování oken: 8 (evangelijní strana) Bohumil Zlámal, č. 22 Jiří Černoorský a Petr Kolínský

V pořadí druhé zhotovené okno nese téma významově navazující na předchozí výjev. Nabízí se poznamenat, že se jedná o vitraj po více stránkách jedinečnou. Už při návštěvě prostoru chrámu zaujme

²¹ Johann Kux, *Die Wiederherstellung der St. Mauritzkirche 1875 - 1908: Tätigkeitsbericht des "Bauvereines an der St. Mauritzkirche 1875 - 1908, Olmütz 1908, s. 20: „V průběhu těchto prací přinesla ředitelská zasedání v roce 1885 řadu velmi potěšujících chvil. Při zasedání 26. února citoval starosta Engel z dopisu paní Ismene Edelmannové, rozené Freiin von Kallina, vdovy prezidenta vrchního zemského soudu v Brně, v němž dotyčná zmiňuje záměr „ke stálému uchování památky jejího drahého otce, pana k. k. ministerského rady svobodného pána Dr. Aloise Kalliny von Urbanow“ nechat v Chrámu sv. Mořice zhotovit barevné skleněné okno s figurální a ornamentální výzdobou.“ Z tohoto úryvku ze zasedání rady je zřejmé, že okno bylo na náklady dr. Aoise Kalliny zhotoveno po jeho smrti, a to díky iniciativě jeho dcery Ismene Edelmannové, jež zachycuje její počiny v dopise, který se zachoval v opise ze zasedání. Dále na s. 21: „...zpráva o činnosti stavebního spolku kostela mezi roky 1874 a koncem 1885“. Nato předseda shromáždění oficiálně prohlásil, že okno věnované paní tajnou radní Ismene Edelmannovou a jejím bratrem – radním vrchního zemského soudu – baronem Kallinou se blíží svému zhotovení, a pozval členy spolku na slavnostní odhalení na velikonoční pondělí.“*

svou význačnou barevností a koncepcí, která je v porovnání s jinými okny odlišná. Barevnost jemnějších lomených tónů (nachové, růžové, jasně modré aj.), výrazně modrá větší část plochy pozadí a znatelně jemnější a drobnopisnější architektonická část jsou v tomto ohledu ty nejnápadnější prvky. Architektura, která slouží jako rámec pro ústřední postavu oslaveného Krista a dvě postavy světců sv. Aloise a sv. Amálie, je barevně pojata červenou, žlutou a zelenou barvou. Přestože i zde lze hovořit o novogotické architektuře, je patrné, že v jejích prvcích převládají jemněji modelované části silně inspirované rostlinou říší, jež vypovídají o mírném příklonu k nastupujícímu secesnímu slohu. V dolní části pod arkádami jsou zobrazeny tři postavy andělů, prostřední drží štít a dva flankující nápisové pásky.

Frontálně stojící Kristus v červeném plášti má gesto oranta, dlaně pozdvižené k nebesům v silně historizujícím zobrazení postavy. Zajímavá je Kristova tvář a jeho vlasy pod korunou a vousy, jež mají odstín blond. Je jistě zajímavé pohlížet na dobovou představu o podobě Kristova oslaveného těla. Do jaké míry by toto pojetí mohlo souviset s tehdejším ovzduším a vzrůstajícími politickými vlivy nacionalismu, je otázkou. Sv. Alois a Amálie jsou středově natočeni, orientující se nejvíce na přítomnost Krista, kterému vzdávají čest svými mučednickými palmovými ratolestmi. Sv. Alois má na sobě kněžské roucho, v rukou drží lebku a kolem prostovlasé blond hlavy má nimbus rudé barvy (mučednické). Sv. Amálie má oblečený rudý plášť na hlavě má roušku a kolem ní také rudý nimbus, v ruce drží nádobku. Pozadí pro štíhlé subtilní fiály tvoří dekorem hustě zdobená plocha ve dvou odstínech modré. Horní část pod kružbou je pojata jako kobercový vzor světle nachové barvy s jinými odstíny

pastelových tónů. Kružbu pak vyplňují různobarevná skla s vegetabilními a dekorovými motivy.

Císař František Josef I. při padesátiletém výročí korunovace

1898 [5]

1000 x 320 cm, pětídílná

autor návrhu: nezjištěn

nápis: Gestiftet von den Mitgliedernden des k. k. priv. Bürger – und Schützen - Corps Olmütz. 1848 - 1898

překlad: Věnováno členy - soukromým členy – střelecké společnosti Olomouce. 1848 - 1898

realizace: Mayer Kunst Anstalt München

donátor: Střelecká společnost

starší číslování oken: 3 (epištolní strana) Bohumil Zlámal, č. 9 Jiří Černoorský a Petr Kolínský

Tato vitraj, vytvořená k příležitosti jubilea, vznikla na památku 50 let trvající vlády císaře Františka Josefa I.²² Císař je zde zachycen v kolánu řádu zlatého rouna se dvěma světci po stranách, sv. Františkem a Josefem. Celé okno je honosně zdobeno, pozadí tvoří složitý a bohatý kobercový dekor vegetabilních vzorů. František Josef stojí uprostřed s pravou nohou nakročenu dopředu a rukou opřenou o bok, jeho obličej má portrétní rysy, je oblečený v červený plášť rudé barvy, lemovaný zlatým lemem. Druhou rukou se opírá o stolec s modrou drapérií, na kterém leží koruna. Na krku má řád zlatého rouna. Stojí v interiéru, v němž se nachází nábytek a okno s výhledem, který z části zakrývá zelený závěs shrnutý na stranu. Podlaha pokoje je pokryta kachličkami se vzorem černého

---

²² Dr. Hans Kux, *Die Wiederherfellung der St. Mauritzkirche 1875-1908*, Olmütz 1908, s. 66: „Okno objednané 9. srpna dorazilo na místo 27. listopadu, upevněno bylo mezi 28. a 30. listopadem a 2. prosince 1908 bylo v 10 hodin slavnostně odhaleno. (Současně s dvěma sousedícími skupinovými okny darovanými soukromými dobrodinci.)“

rozkřídleného orla (rodového znaku Habsburků). V ostění tvoří rám složitá architektura se zdobenými nikami vyplněnými okřídlenými postavami (anděly) – zosobňujícími cnosti, jejichž symboly jsou zachyceny na štítcích, které drží - jsou to spravedlnost (justitia) s váhami, víra (fides) s hořícím srdcem, alegorie dobré vlády (fortitudo) s mečem, žezlem a korunou a moudrosti (sapientia) se znakem sovy. Kombinace sedmi antických a tří božských cností.

Sv. František z Asissi stojí po levé straně jako křestní patron císaře. Je zobrazen ve františkánském rouchu, v pravé ruce drží knihu a levou, kterou směřuje k císaři, má pozvednutou. Tento postoj může vyjadřovat situaci, kdy sv. František představuje císaře návštěvníkům kostela. Světec má na rukou stigmata a kolem hlavy zlatým dekorem zdobený nimbus. Sv. Josef, protějšková figura, stojí v nachovém rouchu a zeleném, zlatě podšitém plášti, hlavu má středově přivrácenou. V levé ruce drží lilii a v pravé úhelník. Jedná se o velmi nezvyklé a ojedinělé ikonografické zobrazení.

Stojí pod trojdílnou, barvami a dekorem zdobenou novogotickou arkádou. V dolní části je výřez s výhledem na Biskupský palác v Olomouci²³, pod nímž jsou umístěny odznaky císařské moci (meč, žezlo, jablko a císařská koruna), a při dolním kraji se nachází nápis. Po stranách jsou na koso umístěny erbovní štítky s červeno-bíle šachovanou rozkřídlenou a korunovanou orlicí v modrém poli (znak města Olomouc), a letopočty ohraničující padesátileté rozmezí

---

²³ Zobrazení Olomouckého paláce částečně, ale jistě ne náhodně kopíruje vzhled rytiny Martina Engelbrechta, zhotovené po roce 1724 (SOA Olomouc I/3). Mezi rozdíly v podobě zobrazené na vitraži a podobě na rytině patří bosovaná část fasády přízemí a další menší architektonické prvky jako jsou supraporty některých oken nebo balkónek nad hlavním portálem, které vznikly v pozdější přestavbě, kterou palác mezi lety 1724 (zhotovení grafiky) a 1898 (zhotovení vitraje) prošel. Byly to hlavně přestavby Antonína Archeho mezi lety 1793-1851 a přestavba mezi lety 1837-1853, které v těchto prvcích podobu paláce změnily. Vzhled zobrazení na vitraži je podoba částečně v některých prvcích více připomínající současnou podobu, ale chybí zvýrazněný rizalit se vstupním portálem, věží, arkýři a balustrády pod okny v této části, která ještě prodělala přestavbu po roce 1904, kdy palác vyhořel.

vlády, od roku 1848 do roku 1898. Horní část arkád přechází ve spleť fiál. Nad vrcholem středové fiály se nachází znak s habsburskou černou dvouhlavou rozkřídlenou orlicí v bílém poli.

Panna Marie se sv. Josefem, sv. Annou a Jáchymem

1900 [6]

1000 x 280 cm, čtyřdílná

autor návrhu: nezjištěn

nápis: Gewidmet v. Alexander u. Josefa Frey in Olmütz. A.D. 1900.

překlad: Věnují Alexandr a Josefa Frey v Olomouci léta Páně 1900.

realizace: Maÿer Kunst Anstalt München

donátor: Alexandr a Anna Frey

starší číslování oken: 4 (epištolní strana) Bohumil Zlámal, č. 8 Jiří Černožorský a Petr Kolínský

Hlavní námět tvoří čtyři postavy světců, panna Marie a sv. Josef, po stranách Mariini rodiče sv. Jáchym a Anna. Jsou umístěni do složitého architektonického rámce v novogotickém stylu. Nad postavami světců jsou nápisové listiny nesoucí jejich jména. Po pravé straně stojící panna Marie má na sobě bílé roucho s modrým pláštěm a bílou rouškou. Hlavu má mírně na stranu, oči pozdvižené k nebi (reniblick) a kolem hlavy bílý zdobený nimbus. Ruce má sepjaté k modlitbě. Sv. Josef je oděný v hnědém rouchu, v levé ruce drží lilii a hlavu má natočenou směrem k panně Marii. Po pravé straně stojí sv. Anna, která má oděv zelené barvy a v ruce drží červenou knihu. Téma s touto světicí bylo pravděpodobně vybráno podle patronky Anny Frey.

Protějšší postavu tvoří manžel sv. Anny, Jáchym, který je oděný v bílé roucho a fialový plášť se zlatou podšívkou. Na hlavě má klobouk, levou rukou se opírá o hůl a pravou drží knihu v zeleném přebalu. Oba mají bílý zdobený nimbus. V okénku při dolní části

architektury klečí malá postavička anděla, který sleduje štítek se jmény donátorů a rokem zhotovení. Pozadí tvoří skla jemných zelených tónů s motivem rostlin, které se opakují u více vitrají. Charakter výplně kružby je stejný jako u předešlých oken. V pravém dolním rohu je umístěna signatura realizační dílny Mayer Kunst Anstalt München.

Sv. Mořic a Alexandr

1900 [7]

1000 x 280 cm, čtyřdílná

autor návrhu: nezjištěn

nápis: Gewidmet von Alexander and Josefa Frey in Olmütz. A.D. 1900.

překlad: Věnují Alexandr a Josefa Frey v Olomouci léta Páně 1900.

realizace: Maÿer Kunst Anstalt München

donátor: Josefy a Alexandra Frey

starší číslování oken: 5 (epištolní strana) Bohumil Zlámal, č.7 Jiří Černohorský a Petr Kolínský

Vitraj nese shodnou koncepci jako předchozí okno, byla zhotovena stejnou dílnou, v jednom roce díky dvojici donátorů, manželům Frey. Zachycuje sv. Alexandra a sv. Mořice, po stranách sv. Petra a Pavla. Tito čtyři světci stojí pod novogotickou architekturou, složenou ze čtyř arkád. Prostřední postavy světců mají středově přivrácené hlavy, okrajové figury jsou frontálně stojící. Po pravé straně stojí sv. Mořic, patron kostela, který je navzdory legendě zobrazen ve vzhledu evropského římského vojáka, bez charakteristické snědé pleti maura.²⁴ Postava sv. Mořice na vitraji

---

²⁴ Sv. Mořic (Mauritius) byl římský voják žijící počátkem 4. století. Byl velitelem římské legie Horního Egypta, ta se z větší části už skládala z křesťanů, kteří vytvořili v Egyptě větší komunitu. Tito vojáci odmítli obětovat pohanským bohům před bitvou na Agaunských polích (Švýcarsko), kolem roku 305. To bylo v době silného pronásledování křesťanů, kdy byl Řím pod vládou císaře Diokleciana a Maximiána. Tito vojáci byli odsouzeni k smrti stětím. Mezi Mořicovy druhy jsou obvykle počítáni Gereon, Victor, Mallosa, Cassia, Florentia, Ursa, Thyrsa a Bonifatia. Jejich jména jsou obměňována a uctívána v různé sestavě. Tomuto světci a jeho druhům byla mezi léty 360-370 postavena bazilika v Sedunské diecézi, blízko města St. Moritz ve Švýcarsku, odkud se šířil jeho kult. Svátek jeho jména se slaví 22. září. Do Českých zemí se kult dostává přes Bavorsko a Sasko již v 10. století. Zsvěcení kostela v Olomouci je dokumentováno

má na sobě zbroj s pláštěm, kopí v pravé ruce, levou přidržuje štít. Sv. Alexandr byl biskupem (312-326) v egyptské Alexandrii, žil ve stejné době jako Mořic. Je známý pro svůj boj proti herezi zvané ariánství. Zde je zobrazen v červeném plášti, v knížecí čepici a s palmovou ratolestí. Oba světci, sv. Mořic i sv. Alexandr, mají bílou svatozář. Sv. Pavel stojící napravo je zobrazen v rudém mučednickém rouchu s tradičními atributy - mečem, kterým byl sťat, a knihou. Sv. Petr má jako biskup a hlava církve na sobě zlatý plášť a v rukou drží klíče. V levém poli u dolního okraje se opět nachází štítek s nápisy o donátorech a roku zhotovení, v pravém dolním rohu je umístěna signatura realizační dílny Mayer Kunst Anstalt München.

---

v kronice již v letech 1105 a 1136. Bývá často zobrazován s kopím, mečem a ostruhami – tedy předměty uctívané jako říšské svátosti.

Sv. Albrecht, Václav a Bonifác

1902 [8]

760 x 180 cm, trojdílná

autor návrhu: nezjištěn

nápis: Zu Ehren d. Kupferstechers Wenzel v. Olmütz, gestiftet von Dr. Albrecht Blumenzweig 1902.

překlad: Na počest mědirytce Václava Olomouckého, věnuje doktor Albrecht Blumenzweig 1902.

realizace: Maÿer Kunst Anstalt München

donátor: dr. Albrecht Blumenzweig

starší číslování oken: 9 (evangelijní strana) Bohumil Zlámal, č. 23 Jiří Černohorský a Petr Kolínský

Hlavní námět tvoří postavy světců, nahoře sv. Albrechta, po stranách sv. Václava a sv. Bonifáce. Okno je věnováno památce mědirytce Václava Olomouckého. V dolní části se nachází medailony s výjevy podle jeho rytin, Zvěstování panny Marie, Smrt panny Marie, Pán Ježíš potkávající sv. Veroniku a Ukřižování, v černobílé škále zachovávající charakter rytin. Světci se nachází pod novogotickou arkádou složenou ze dvou oblouků bohatě zdobených kraby a kytkami. Arkáda silně připomíná kamenný materiál a má podobný vzhled jako oltář v kapli Nejsvětější Trojice pod severní věží, který byl zhotoven Vídeňskou akademií v polovině 19. století. Sv. Albrecht, frontálně stojící uprostřed, je zobrazen v biskupském oděvu s fialovým pluviálem. Na hlavě má mitru, v levé ruce drží žehnací kříž, pravou přidržuje biskupskou berlu. Po pravé straně stojí středově natočený sv. Bonifác v biskupském rouchu, na

sobě má ornát, levou rukou přidržuje červenou berlu, v pravé drží knihu. Sv. Václav má na sobě hermelínový plášť a modré roucho. Jeho tvář s vlasy a vousy má dobově upravený módní charakter, na hlavě má knížecí čapku. Pravou rukou přidržuje štít s Přemyslovskou orlicí, levou rukou drží rudý praporec. Nad postavami světců se nachází nápisy s jejich jmény. V dolní části uprostřed je mezi rytinami zobrazena polopostava mědirytce Václava Olomouckého, který v rukou drží matrici a rydlo. Je zobrazen s čepicí a v modrém šatu, pod ním se nachází štít se značkou W (Wenzel von Olmütz) a nápis dokumentující věnování a jméno donátora. Osobnosti světců byly pro vitraj zvoleny podle patronů dr. Albrechta a mědirytce Václava, tedy sv. Albrecht a Václav.

Korunovace Františka Josefa I.

1908 [9]

1000 x 320 cm, pětidílná

autor návrhu: nezjištěn

nápis: Thronbestingung Seiner Majestät des Kaisers Franz Joseph I. 2. December 1848 Gewidmet zum Gedächtnis der vor 60 Jhr. zu Olmütz erfolgten Thronbestingung Kaisers Franz Joseph I. v. d. Bauverein an der St. Mauritzkirche anlässlich d. Abschlusses seines Restaurierungswerkes am 2. december 1908.

překlad: Korunovace jeho veličenstva císaře Františka Josefa I. 2. prosince 1848 věnováno při vzpomínce 60 let od jeho nastoupení na trůn. Věnuje stavební spolek kostela sv. Mořice u příležitosti ukončení jeho restaurování 2. prosince 1908.

realizace: Maÿer Kunst Anstalt München

donátor: Svatomořický stavební spolek

starší číslování oken: 3 (evangelijní strana) Bohumil Zlámal, č. 17
Jiří Černoorský a Petr Kolínský

Centrální výjev zobrazuje korunovaci Františka Josefa I., událost 2. 12. 1848. Bylo zhotoveno podle olejomalby malíře Rebenalta z roku 1873, která se měla nacházet v kapli olomoucké radnice.²⁵ V horní části uprostřed je sv. František z Assisi, po stranách sv. Rudolf, sv. Alžběta, sv. Gizela a sv. Valerie, jejich jména jsou napsána na pásce pod každou postavou. Toto seskupení světců není náhodné, zobrazuje patrony nejbližších příbuzných císaře. Tedy sv. Františka

²⁵ Tuto informaci zmiňuje Bohumil Zlámal. Při bádání jsem se snažila olejomalbu vyhledat, zjistila jsem, že z kaple radnice byla odstraněna. Nyní mi není známo zda se zachovala, popřípadě kde se nachází.

z Assisi, patrona císaře Františka Josefa, sv. Rudolfa, patrona syna Rudolfa, sv. Alžbětu, patronku císařovny Alžběty Bavorské, Sv. Gizelu, patronku dcery Gizely a nakonec i sv. Valerii, patronku nejmladší z dcer, Valerie. Císař měl celkem 4 děti, není zmiňována pouze Žofie, první narozená, která zemřela ve svých dvou letech. František Josef I. se narodil 18. srpna roku 1830 Františku Karlovi (1802-1878) a Žofii Bavorské (1805-1872). Na císaře byl korunován ve svých osmnácti letech v Arcibiskupském paláci v Olomouci. Sv. František je jako hlavní patron císaře zobrazen ve středu horní části nad arkádovým obloukem. Je zobrazen ve františkánském rouchu hnědé barvy, pravou ruku má na hrudi, levou drží v ruce kříž a lilii. Kolem hlavy s tonzурou má zlatou ornamenty zdobenou svatozář. V dolní části se nachází výjev, na němž Ferdinand V. Dobrotivý (vládl v letech 1835-1848) předává vládu Františku Josefovi I. v kruhu císařské rodiny a členy císařského dvora. Je zobrazen na trůnu, který se nachází v gotickém interiéru. V baldachýnu nad trůnem je umístěn motiv koruny rakouských císařů. Ferdinand V. je zobrazen v uniformě, kdy uděluje poklekajícímu Františku Josefovi požehnání. Kolem jsou shromážděni příslušníci dvora, mezi jinými po levé straně Marie Anna ze Sardinie, polní maršál Alfred Windisch-Graetz a Ban Josip Jelačić, po pravé straně arcivévodkyně Žofie, Felix Schwarzenberg, Alexandr Bach - ministerský předseda a ministr vnitra Stadion, Rudolf hrabě von Warthausen. Ve středu nápisové tabule nacházející se při dolním okraji a po stranách přidržívané dvěma anděly, je umístěn malý státní znak Rakousko-Uherska.

Na hlavici levého sloupku v ostění se nachází lehce zřetelný nápis připisující realizaci Mayer Kunst Anstalt München.

Panna Maria - Regina coeli

1910 [10]

1000 x 250 cm, čtyřdílná

autor návrhu: nezjištěn

nápis: S. Mauritii Ecclesiae sponsae suae perdilectae in memoriam Austriae Archiducis Caroli. Ludovici pio ac grato dedicavit animo Illmus ac Revmus D. Josephus liber baro dr. Grimmenstein Ecclesiae huius Praepositus A.M. Eccl. Olomuc. Canonicus Capitularis. etc. etc. A.D. MCMX.

překlad: Kostelu sv. Mořice, své přemilé nevěstě na paměť rakouského arcivévody Karla Ludvíka, se zbožným úmyslem a vděčností věnuje nejjasnější a nejctihodnější pán Josef, svobodný baron z Grimmensteinu, probošt tohoto kostela, své matky živitelky olomoucké církve kapitulní kanovník atd. atd. LP 1910.

realizace: Mayer Kunst Anstalt München

donátor: probošt Josef baron z Grimmesteinu

starší označení oken: 4 (evangelijní strana) Bohumil Zlámal, č. 18 Jiří Černoorský, Petr Kolínský

V ústřední části je zobrazena panna Maria jako královna nebes, sv. Maximilián, po stranách sv. Karel Boromejský a sv. Ludvík. Postavy světců stojí pod arkádou, která je vytvořená ze zkřížených prutů. Architektura je zdobena kraby, květy a rostlinnými úponky, završena je do tvaru oslího hřbetu. Horní část je převýšena fiálami, zdobenými postavami andílků, vegetabilními a secesními obrazci. V pozadí jsou použity zelenkavé vegetabilní ornamenty. Kružbu vyplňují pestře barevná skla s rostlinnými motivy. V dolní části jsou postavy andělů

nesoucích nápisovou pásku, na levé straně je zobrazen štítek s rozkřídleným a korunovaným červeno-žlutě šachovaným orlem v modrém poli s knížecí korunou. Postavy světců stojí na zeleném pozadí s nápisy se jmény. Panna Maria je zobrazena v červeném rouchu a modrém plášti se zlatým lemem. Hlavu má nakloněnou doleva, levou ruku má položenou na hrudi a pravou drží žezlo. Na hlavě má bílou roušku, kterou přidržuje koruna. Sv. Maxmilián je oblečen do biskupského roucha zlaté barvy, s červeným pluvíálem. Na hlavě má biskupskou mitru, pravou rukou žehná, v levé drží evangeliář a biskupskou berlu. Figury jsou středově natočené a mají bílé nimby. Sv. Karel Boromejský je zobrazený v červeném kardinálském rouchu, s červeným kloboukem a pluvíálem, levou rukou drží knihu a pravou do ní zapisuje. Sv. Ludvík je oděný do královského roucha, má na sobě modrý hermelínový plášť, královské odznaky a šperky, královskou korunu, zlatý řetěz a v pravé ruce drží žezlo. V dolní části se pod nápisovou deskou nachází realizační značka dílny Mayer Kunst Anstalt München.

Legenda o sv. Dominikovi

1912 [11]

900 x 180 cm, trojdílná

autor návrhu: nezjištěn

nápis: Gestiftet vom St. Mauritzbauverein in Olmütz, im J. d. H.

1912.

překlad: Věnuje stavební spolak sv. Mořice v Olomouci léta Páně

1912.

realizace: Maÿer Kunst Anstalt München

donátor: Svatomořický stavební spolek

starší číslování oken: 1 (epištolní strana) Bohumil Zlámal, č. 11 Jiří Černoorský a Petr Kolínský

Zachycuje výjev z legendy o sv. Dominikovi, který dostává růženec, a tuto modlitbu pak rozšiřuje dále do světa. Trůnící Madona v modrém plášti s dítětem Ježíškem na kolenou sedí pod novogotickou arkádou, levou rukou přidržuje Ježíška a pravou má rozpraženou, dlaní otočenou vzhůru. Ježíšek má na sobě bílé roucho a pláštík, v pravé ruce drží růženec a podává ho sv. Dominikovi, který klečí v dominikánském rouchu u nohou panny Marie a obě ruce vztahuje k růženci. Na jeho zářivě bílém nimbu se objevuje zlatá hvězda, dominikánský znak moudrosti a světla. Jeho obličej nese portrétní rysy, autonomní psychologický výraz a sílu. Protějškovou figurou je anděl v purpurově-zlatém šatě, který nese palmovou ratolest. V dolní části se nachází menší novogotické arkády a vzájemně navazující architektonické články, mezi kterými je umístěna páska s nápisem. Články, které jsou zdobeny kraby a

kytkami, nesou znaky novogotického slohu. Kružba je opět zdobena pestrými barevnými ornamenty z rostlinné říše.

Obětování v chrámu

1912 [12]

1000 x 180 cm, trojdílná

autoři návrhu: nezjištěn

nápis: Gruffir dom 137. Wnur banorriu in Olmütz. J.d.H.1912

překlad: Hrobka 137. Wnur banorriu v Olomouci. J.d.H.1912

realizace: Maÿer Kunst Anstalt München

donátor: Svatomořický stavební spolek

starší číslování oken: 2 (epištolní strana) Bohumil Zlámal, č. 10 Jiří Černoorský a Petr Kolínský

Okno zhotovené díky donátorství Svatomořického spolku stavebního zobrazuje biblickou událost Obětování v chrámu. Na scéně se objevuje panna Maria se svatým Josefem, jak přinášejí dvě holoubátka. Simeon drží na rukou Ježíška, na kterého se dívá prorokyně Anna.²⁶

Simeon stojí uprostřed v červeném plášti, na rukou drží Ježíška v roušce. Má bílé vousy, které vyjadřují jeho stáří, a červenou pokrývku hlavy. Po pravé straně klečí panna Maria v modrém plášti s rouškou a v ruce drží klec s holoubátky. Nad pannou Marií stojí sv. Josef v hnědém plášti s kapucí a drží lilii. Po pravé straně stojí prorokyně Anna v hnědém rouchu, zeleném plášti a bílé roušce, je opřena o hůl. Za ní stojí postava mladíka s červenou pokrývkou hlavy a modrým pláštěm. Obklopuje je perspektivně znázorněný prostor chrámu, tvořený okny a sloupy, který kryje arkáda tvořená překříženými pruty. Architektura je završená věží zdobenou fiálami s

²⁶ Viz Bible (pozn. 19), Lk 2, 21-40.

květy a kraby. Dolní část architektury tvoří arkádový oblouk tvaru oslího hřbetu a hrotité lomené oblouky zdobené kraby, pod kterými se nachází klečící postava anděla v měděném rouchu s fialovými křídly a nimbem. Drží nápisovou pásku s textem. Pozadí tvoří, jako u dalších vitrají, zelenkavá skla s rostlinným dekorem. V kružbě se nachází pestrobarevná skla a liliová koruna, zpod které vycházejí paprsky záře. Kružbu zdobí rostlinné úponky v pestrých barvách.

Sv. Antonín Paduánský

1912 [13]

1000 x 210 cm, trojdílná

autor návrhu: nezjištěn

nápis: Zu Ehren der Antonie Kutcha 1912.

překlad: Na památku Antonie Kutschové 1912.

realizace: Maÿer Kunst Anstalt München

donátor: Antonie Kutschová

starší číslování oken: 6 (epištolní strana) Bohumil Zlámal, č. 6 Jiří Černoorský a Petr Kolínský

Ústřední postavou je Sv. Antonín Paduánský, který stojí ve františkánském hábitu v centru kompozice. Na levé ruce drží rouškou zahalené dítě - Ježíše a v pravé lili. Jeho tvář nese portrétní rysy, přiklání se k Ježíškovi a kolem hlavy s tonzurou, má bledě modrý, dekorem zdobený nimbus. Po levé straně stojí s korunou sv. Jindřich, má na sobě modré roucho a červený plášť se zlatým lemem přes pravé rameno. V levé ruce drží model kostelíku, v pravé drží procesní kříž. Sv. Richard je na levé straně zobrazen v královském šatě s korunou, má na sobě červené roucho a zlatý plášť s hermelínovou kožešinou. V levé ruce drží model kostelíka a v pravé žezlo. Oba mají kolem hlavy nimbus a stojí na listy zdobených podstavcích. Nad světci se tyčí oblouk zdobený novogotickým tvaroslovím, kraby, kytkami a fiálami. V dolní části jsou umístěny architektonické články a nápis. Kružba je vyplněna modro-červeným dekorem z rostlinných tvarů. Pozadí je tvořeno čirými bucny.

Svatá rodina s Nejsvětější Trojicí

1912 [14]

1000 x 280 cm, dvoudílná

autoři návrhu: nezjištěn

nápis: Zur Ehre Gottes gestiftet von Kirchenwirt und Armenvater Rudolf Tellařík.

překlad: K památce Boží, věnované správcem kostela a otcem chudobince Rudolfem Tellaříkem.

realizace: Maÿer Kunst Anstalt München

donátor: kostelní hospodář Rudolf Tellařík

starší číslování oken: 1 (evangelijní strana) Bohumil Zlámal, č.15 Jiří Černoorský a Petr Kolínský

Téma vitraje zobrazuje svatou rodinu, Pannu Marii s Ježíškem a sv. Josefa. Ježíšek je zachycen v jinošském věku, sedí před pannou Marií v červeném plášti, s křížovým nimbem a prohlíží si malý kříž, vyřezaný pravděpodobně sv. Josefem, který Ježíška pozoruje, soustředěně sleduje jeho reakci. Sv. Josef stojí po levé straně v hnědém roucho a zástěře, v ruce drží tesařský nástroj, pravou rukou se opírá o stůl a u nohou má položenou sekerku. Panna Maria má na sobě modré roucho, bílý plášť a roušku, je skloněná nad drapérií, kterou drží v levé ruce, a zašívá. Kolem hlavy mají oba zářivý nimbus a nacházejí se v prostoru interiéru s oknem, který poskytuje výhled do krajiny. Dolní část tvoří podlaha, na niž navazuje nápis a římsa s oblouky. V horní části je výjev ohraničený ze tří částí sestaveným obloukem v novogotickém stylu, zdobený kraby, fiálami, sloupky a soškami andělů. V kružbě se tentokrát

objevuje tvář Boha Otce jako starce s vousem a korunou, a holubice, jako symbol Ducha Svatého. Výjev tedy mimo jiné zachycuje Nejsvětější Trojici, v horní části Boha Otce a Ducha Svatého a mezi Marií a Josefem Syna, Ježíše. Pozadí tvoří tabulky skla rudé barvy.

Sv. Jan Sarkandr a sv. Jan Nepomucký

1912 [15]

900 x 130 cm, dvoudílná

nápis: Mayer Kunst Anstalt Munchen AD 1908.

překlad: Mayerův ústav pro umění Mnichov 1908.

autoři návrhu: nezjištěn

realizace: Mayer Kunst Anstalt München

donátor: Svatomořický stavební spolek

starší označení oken: 2 (evangelijní strana) Bohumil Zlámal, č. 16
Jiří Černoorský a Petr Kolínský

Na okně je vyobrazen sv. Jan Nepomucký a sv. Jan Sarkandr. Sv. Jan Sarkandr, zobrazený na pravé straně, má na sobě kleriku a červenou štolu. V pravé ruce drží knihu, levou si ukazuje na srdce. Sv. Jan Nepomucký je také zobrazen v klerice, na ní však má hermelínem podšitý černý krátký plášť a zlatou štolu. Na hlavě má černý kněžský klobouk, pravou ruku má pozvednutou a prstem si zakrývá ústa, která podle později tradované legendy zachovala zpovědní tajemství. V levé ruce drží palmovou ratolest, symbol mučedníka. Jeho nimbus je zdobený dvanácti hvězdami, znázorněnými podle legendy. Oba stojí pod stejnými bohatě zdobenými arkádami, které vytvářejí samostatný rámeček jejich světeckým postavám. Horní část vrcholí ve dvou zdobených věžích a kružba je vyplněna pestrými barevnými skly poskládanými do obrazců inspirovaných rostlinnou říší. Pozadí je tvořeno ze zelenkavých, vegetabilním dekorem zdobených sklíček. Dolní část

je složena z podstavců pro postavy světců, proplétaných prutů a architektonických prvků, mezi kterými se objevují rostlinné motivy.

Nejsvětější srdce Ježíšovo

1912 [16]

1000 x 250 cm, čtyřdílná

autor návrhu: nezjištěn

nápis: Zur gröberen Ehre Gottes in Liebe und Verhrung des Heiligsten Herzens Jesu, seinen himmlischen Schutzpatronen gewidmet von Rudolph Baron v. Linde, Prälat-Archidiakon des Olmützer Metropolitankapitels, Seiner päpstlichen Heiligkeit Hausprälat etc. Im im Jahre des heiles 1912.

na znaku je heslo: Sub manu solius Dei! Pod rukou samotného Boha!

překlad: *K velké cti Boha s láskou a úctou k Nejsvětějšímu srdci Ježíšovu a svým nebeským patronům věnuje Rudolf Baron z Linde, prelát-arcidiakon olomoucké metropolitní kapituly, jeho Svatosti Papežovi vrchní prelát atd. Léta Páně 1912.*

realizace: Mayer Kunst Anstalt München

donátor: prelát Rudolf baron v. Linde

starší číslování oken: 5 (evangelijní strana) Bohumil Zlámal, č. 19
Jiří Černoorský a Petr Kolínský

Ústředním námětem jsou postavy světců sv. Karla Boromejského a sv. Adolfa, po stranách stojí sv. Voršila a Barbora, v dolní části sv. Dorota a Justýna. V centrální části po pravé straně stojí sv. Karel Boromejský, má na sobě biskupské roucho červené barvy, na hlavě zlatou biskupskou mitru a v rukou drží procesní kříž. Sv. Adolf je také zobrazen jako biskup, v zeleném rouchu se zlatě vyšitým pláštěm a mitrou. V pravé ruce má knihu a přidržuje berlu. Oba

světci jsou středově přivráceni, mají bílé nimby a stojí na architektonických podstavcích zdobených listy. Sv. Voršila (Uršula) je zobrazena na pravé straně ve zlatě vyšíváném rouchu, v purpurovém plášti s hermelínovým lemem a korunou. V pravé ruce drží palmovou ratolest, levou ruku má zdviženou, její pohled se obrací zbožně k nebi (reniblick). Sv. Barbora má oblečené roucho rudé barvy a bílý plášť, který si levou rukou, v níž nese palmovou ratolest, přidržuje. Pravou rukou se opírá o meč. Na hlavě má korunu a její líbezná tvář na nás hledí zpříma. Nad světci se objevují nápisy s jejich jmény. Tyto postavy stojí ve velké novogotické arkádě složené ze tří zkřížených žeber. V dolní části stojí pod menšími arkádami postavy dalších světic, sv. Dorota a Justýna. Sv. Dorota má rudé roucho a bílý plášť s rouškou, v rukou má nádobu s květy. Sv. Justýna stojí po levé straně v modrém oděvu a bílém plášti, který má přes ramena, v pravé ruce svírá na hrudi svitek a v levé drží palmovou ratolest. Obě mají kolem hlavy bílý nimbus. Ve výklencích po stranách je štítek se znakem barona van Linde.²⁷ Na protější straně odznaky biskupského úřadu, berla a mitra. V nejspodnější části se nachází nápisová páska, kterou drží dvě klečící postavy andělů. Hlavní arkáda vrcholí propletenými zahrocenými žebry, zdobenými kraby a kytkami, na to navazuje ještě jedno patro arkád, ve kterých stojí po stranách sv. Josef Heřman a sv. Rudolf v mladickém vzhledu. Sv. Heřman má na sobě modré přepásané roucho, v pravé ruce drží jablko a levou si ukazuje na hrud'. Sv. Rudolf má oblečený bílý šat se zeleným pláštěm, v pravé ruce drží ratolest. Oba stojí na podstavcích, jsou natočeni ke středu a kolem hlavy mají bílé svatozáře. V centrální části tohoto

---

²⁷ Červeno-bíle dělený štít, s bílým koněm ve skoku v poli červené barvy a zlatou lípou v poli bílém, završeno baronskou korunou a rodovým heslem.

vrchního patra je zobrazen výjev s donátorem baronem van Linde, v purpurovém plášti klečícím před Kristem, který ukazuje na své oslavené srdce. Kristus má na sobě bílé roucho, červený plášť a kolem jeho hlavy září svatozář. Výjev se odehrává v zahradě a v pozadí lze spatřit sloupy a modrou oblohu. Architektura je završena stříškou a fiálami hojně zdobenými kraby. Podklad tvoří zelená sklíčka zdobená vegetabilními vzory. V kružbě se nachází pestré vzory s rostlinnými motivy.

Sv. František Saleský předává regule řádu

1914 [17]

1000 x 180 cm, trojdílná

autor návrhu: nezjištěn

nápis: ²⁸Duobis lustris ex quo ad sedem Metropolitanam translatus fuit feliciter transactis in piam memoriam huius translationis suaeque ad Dignitatem Cardinalitiam alevationis Divo Suo Patrono gratus dedicavit Franciscus Sal. Cardinalis Bauer Princeps Archiepiscopus Olomucensis MCMXIV.

překlad: ²⁹Po šťastně prožitém desetiletí od svého přeložení na sídlo metropolitní a na zbožnou památku tohoto svého přeložení a povýšení do kardinálské důstojnosti (hodnosti) svému božskému patronovi s vděčností věnoval František Saleský kardinál Bauer, kníže arcibiskup olomoucký 1914.

realizace: Mayer Kunst Anstalt München

donátor: František Saleský kardinál Bauer

starší číslování oken: 7 (evangelijní strana) Bohumil Zlámal, č.21 Jiří Černoorský a Petr Kolínský

Centrální výjev ukazuje sv. Františka Saleského, který předává knihu řeholních pravidel představené a spoluzakladatelce řádu sester Navštívení Panny Marie, sv. Janě Františce de Chantal. Sv.

²⁸ Nápis je výjimečný hned několika aspekty. Text nápisu přechází plynule přes dvě okna (15 a 16) a navazuje v řádcích. V nápisu je gramatická, či písařská chyba, kdy slovo „duobis“ by mělo být správně napsáno jako duobus.

²⁹ Viz Našinec 1916 (pozn. 12), s. 3. Zachycuje transkripci a vlastní překlad, který se liší od klasického překladu: „*Na paměť desetiletí svého přeložení na sídlo metropolitní a svého povýšení na kardinála sv. svému patronu věnoval František kard. Bauer, kníže-arcibiskup olomoucký.*“

František sedí v biskupském oděvu, klerice, zlatě vyšitým pláští a mitře, v pravé ruce drží knihu řeholních pravidel a levou má pozvednutou k žehnání. Představená řeholnic klečí před světcem v černém hábitu se závojem, levou ruku má nataženou, pravou má položenou na srdce. Za ní se objevují další postavy řeholnic, mají skloněné hlavy a sepjaté ruce. Na pravé straně stojí v pozadí mužská postava, před níž se nachází ještě jedna klečící, patrně jako doprovod při slavnostním aktu.³⁰ Horní část rámuje závěs napojený na novogotickou arkádu, složenou z prutů a fiál zdobených kraby a kytkami. V dolní části jsou pod menšími arkádami dvě postavy andělů, kteří drží kartuš se znakem kardinála dr. Františka Bauera.³¹ V nejspodnější části se nachází tabule s nápisem a horní část je završena v lesu fiál. Kružba je vyplněna pestrými vegetabilními detaily v odstínech modré barvy.

Podle krátkého záznamu v úřední knize byla okna 15 a 16 zhotovena na náklady Dr. Františka Bauera, který poskytl finance na zhotovení dvou oken. Tato pohledávka byla vedena jako šekový poukaz arcibiskupské konzistoře, který byl po smrti Dr. Kardinála Bauera přihlášen městským stavebním úřadem. Později se záznam ohledně pohledávky opakuje (14.12. 1921), s dotazem o jejím naplnění a žádostí o případném zrušení.

---

³⁰ Ztvárnění námětu a hlavně kompozice patrně vychází, přinejmenším jako z nepřímého inspiračního zdroje, z obrazu Noëla Hallé: Sv. František Saleský dává sv. Janě Františce de Chantal regule řádu při audienci, obraz je umístěn v kostele Saint-Louis v Paříži. Domnívám se, že autor návrhu vitraje musel tento obraz přímo spatřit, nebo jej poznat jinou cestou - grafikou nebo tisku [2].

³¹ Milan Buben, *Encyklopedie Českých a Moravských sídelních biskupů*, Praha 2000, s.19 „Hlava štítu polcena. V pravé červené polovině šest (4+2) stříbrných kuželů. V levé zlaté polovině černá orlice se zlatou hvězdou na hrudi. Štít polcený. V pravé zlaté polovině na zeleném trávníku dovnitř obrácená postava sv. Václava. Levá polovina dělená, nahoře v modrém kosmý zlatý klíč šikmo podložený stříbrným mečem se zlatým jílcem. Dole ve stříbrném poli modré palečné kolo. Štít je dekorován velkokřížem Leopoldova řádu a podložen zlatým patriarším křížem. Převýšeno červeným kardinálským kloboukem.“

ThDr. František kardinál Bauer, byl 8. brněnským biskupem mezi léty 1882 - 1904 a osmým arcibiskupem olomouckým mezi léty 1904 - 1915.³²

---

³² Ibidem, s.17.

Inspirace Sv. Františka Saleského

1914 [18]

1000 x 180 cm, trojdílná

autoři návrhu: nezjištěn

nápis: Duobis lustris ex quo ad sedem Metropolitanam translatus fuit feliciter transactis in piam memoriam huius translationis suaque ad Dignitatem Cardinalitiam alevationis Divo Suo Patrono gratus dedicavit Franciscus Sal. Cardinalis Bauer Princeps Archiepiscopus Olomucensis MCMXIV.

překlad: Po šťastně prožitém desetiletí od svého přeložení na sídlo metropolitní a na zbožnou památku tohoto svého přeložení a povýšení do kardinálské důstojnosti (hodnosti) svému božskému patronovi s vděčností věnoval František Saleský kardinál Bauer, kníže arcibiskup olomoucký 1914.

realizace: Mayer Kunst Anstalt München

donátor: František Saleský kardinál Bauer

starší číslování oken: 6 (evangelijní strana) Bohumil Zlámal, č. 20 Jiří Černoorský a Petr Kolínský

Hlavní výjev zachycuje scénu, kdy anděl vnuká světcí myšlenku k založení řádu. Sv. František je zobrazen v rochetě a mozetě fialové barvy s křížem na prsou, sedí v bohatě vyřezávaném křesle, v pravé ruce drží brk a levou přidrží rozevřenou knihu, kterou opírá o područku křesla. V levém horním rohu interiéru se vznáší anděl v bílém rouchu s ratolestí, přináší inspiraci - vnuknutí. V dolní části lze vidět odloženou mitru, za postavou Františka kříž položený na stole. Výjev je vložen do novogotické arkády, složené z prutů

zdobených kraby a květy, vrcholící ve fiálách. Nese shodnou koncepci jako u předchozího okna, které také vzniklo sponzorstvím v té době již zesnulého Františka kardinála Bauera, pro kterého patrně realizátoři vybrali námět pro okna podle jeho patrona, tedy sv. Františka Saleského.³³

V dolní části se pod třemi menšími arkádami nachází klečící postava donátora, v kardinálském rouchu, se sepjatýma rukama. Jeho podobizna nese portrétní rysy, vyjadřuje výraz lehce se usmívající tváře. „*Kardinál Bauer se narodil 26. 1. 1841 V Hrachovci u Valašského Meziříčí v mlynářské rodině. Studoval gymnasium v Kroměříži, teologii v Olomouci, kde byl roku 1863 vysvěcen na kněze.*“³⁴ V roce 1869 byl promován na doktora teologie a stal se profesorem biblistiky. Dne 30. 4. 1882 ho císař František Josef I. jmenoval biskupem brněnským, to bylo v témže roce potvrzeno papežem Lvem XIII. Biskupské svěcení přijal dne 15. 8. 1882 v Olomouci z rukou kardinála Fürstenberga a téhož roku byl intronizován. Jako biskup rozvíjel mnohé aktivity, mimo jiné podporoval řemeslnické a dělnické spolky (patrně později za jeho působení v Olomouci vzniká také Stavební spolek svatomořický), financoval sirotčinec v Jundrově a založil v Brně Kongregaci milosrdných sester III. řádu sv. Františka pod ochranou sv. Rodiny. Dal zcela přestavět katedrálu sv. Petra a Pavla, do které spadá především přístavba dvou novogotických věží a úprava interiéru – byl pořízen nový hlavní oltář a vitraje oken. S prelátem Josefem

---

³³ Fond: Úřas Kroměříž, sign.: C-22/8, čisl. Kart.: 22/9, Zemský archiv Olomouc: „*Věnování kardinála Dr. Františka Bauera na dvojité malované okno v prob. Kostece sv. Mořice v Olomouci...dne 14. prosince 1921. Náklad na dvojité malované okno v proboštském kostele sv. Mořice v Olomouci, jež uhradit se uvolil zemřelý pan Dr. Kardinál Bauer, byl po smrti p. kardinála od městského stavebního úřadu v Olomouci přihlášen jako pohledávka do pozůstalosti a z ní už také zaplacen. Položka 9 200,- poštovním úřadem šekovým poukazem arcibiskupské konzistoři.*“

³⁴ Viz Buben (pozn. 32), s.17.

Pospíšilem (donátorem dvou dalších oken v kostele sv. Mořice – 19, 20) dali podnět k založení Katolicko-národní strany. „Dne 1. 10. 1901 podal ze zdravotních důvodů resignaci na svůj úřad. Sv. Stolec však jeho resignaci nejen nepřijal, ale dne 13. 5. 1904 ho po odstoupení arcibiskupa Kohna jmenoval papež Pius X. novým olomouckým arcibiskupem. K slavnostní intronizaci došlo v olomoucké katedrále sv. Václava dne 19. 7. 1904. Téhož roku se stal nositelem velkokříže řádu Františka Josefa a později i velkokříže řádu Leopoldova.“³⁵ Kardinál Bauer se i přes svůj nepříznivý zdravotní stav podílel na iniciaci mnoha aktivit (také přestaveb církevních objektů) a činně vykonával svou funkci do 25. 11. 1915, kdy v Olomouci zemřel a byl pohřben v kapli sv. Jana Křtitele, při hlavní věži chrámu sv. Václava.

Jeho zobrazená postava je na okně flankována dvěma postavami andělů ve světlých šatech a se zelenými křídly, nesoucími lilii a kříž - symboly čistoty, poslušnosti, oběti a utrpení. Pod nimi se nachází tabule s latinským nápisem. Pozadí je stejně jako u předchozí vitraje seskládáno z průhledných sklíček čiré barvy. Kružba je vyplněna vegetabilními motivy v odstínech červené barvy.

---

³⁵ Ibidem, s.18.

17

Odsouzení sv. Mořice

1912 [19]

900 x 180 cm, trojdílná

autor návrhu: nezjištěn

nápis: Gestiftet vom St. Mauritzbauverein in Olmütz, im J. d. H. 1912.

překlad: Věnováno stavebním spolkem sv. Mořice v Olomouci v roce 1912.

realizace: Maÿer Kunst Anstalt München

donátor: Svatomořický stavebníspolek

starší číslování oken: 3 (epištolní strana) Bohumil Zlámal, č. 14 Jiří Černoorský a Petr Kolínský

Odsouzení sv. Mořice před tribunálem pohanského soudce tvoří námět ústřední scény této vitraje a souvisí s vitrají 18, která se nachází na protější straně. Jedná se o navazující scény ze života sv. Mořice, z nichž tato je v narativním sledu první - odsouzení, na které bude následovat poprava. Sv. Mořic stojí uprostřed kompozice, která zobrazuje scénu odehrávající se před císařským tribunálem. Stojí v bílém plášti, který odráží jeho nevinnost, z pod pláště vykukuje část zlaté zbroje, kterou doplňuje helmice na hlavě, již prozařuje bílý nimbus. Po levé straně sedí císař Maximián, který stejně jako jeho současník Dioklecián krutě pronásledoval křesťany a mnohé z nich, včetně sv. Mořice, připravil o život. Císař v rudém rouchu se zlatě vyšíváním pláštěm a žezlem, odznakem své císařské moci, gestem ruky Mořicovi přikazuje, aby se mu poklonil jako bohu a obětoval pohanským modlám. Na to sv. Mořic odpovídá

pevným a rozhodným odmítnutím. Vedle císaře sedí písař, který jednání zaznamenává. V prostoru, kde se scéna nachází, před antickým chrámem s výhledem na moře, oblohu a krajinu, jsou zachyceny další postavy, Mořicovi druhové a jiní přítomní, kteří tribunálu přihlížejí. Rámec výjevu tvoří jako u protějšší vitraje shodná novogotická architektura, tři dolní arkády zdobené rostlinnými úponky, složené z prutů zdobenými dalšími kytkami a kraby. Rám ostění tvoří sloupky, které vrcholí v novogotickém oblouku ze tří zkřížených prutů s nadstavcem se stříškou a fiálami, které zdobí další kytky a kraby. V pozadí se uplatňují skla s kobercovým vzorem v modré barvě, které zdobí vegetabilní motivy, přecházející do kružeb v celých úponcích. Na okně se nachází realizační značka dílny.

18

Stětí sv. Mořice

1912 [20]

900 x 180 cm, trojdílná

autoři návrhu: nezjištěn

nápis: Gestiftet vom St. Mauritzbauverein in Olmütz, im J. d. H.
1912

překlad: Věnováno stavebním spolkem sv. Mořice v Olomouci v roce
1912.

realizace: Maÿer Kunst Anstalt München

donátor: Svatomořický stavební spolek

starší číslování oken: 2 (evangelijní strana) Bohumil Zlámal, č. 12
Jiří Černohorský a Petr Kolínský

Hlavní motiv zachycuje výjev popravy sv. Mořice a jeho druhů kolem roku 300. Sv. Mořic klečí s rozpřaženýma rukama, v odevzdaném gestu, uprostřed kompozice, která zahrnuje jeho druhy i katy, jež dostali za úkol provést jejich popravu. Má na sobě zbroj vysoce postaveného římského legionáře, kterou tvoří červené roucho, kryté zlatým brněním, bílý plášť, zlatá helmice s chocholem a vysoké boty. Má zavřené oči a odevzdaně nabízí svou hrud' smrtelné ráně, která se k němu blíží. K Mořicově popravě se připravuje římský voják, který se svými druhy koná císařův rozkaz. Postavy dalších vojáků se objevují v pozadí a zdvíhají své meče nad Mořicovými stoupenci, kteří se modlí. Po levé straně se v popředí objevuje již zhroucená postava jednoho z členů Mořicovy legie, další teprve svou smrt očekávají. Za ním se nacházejí další, jeden z nich drží malý kříž v sepjatých rukou a jiní se obrací k nebi, vyprošujíc si

nebeské milosti. Výjev je zasazen do tropické krajiny s palmami, na rudě zbarvené obloze se objevuje na oblaku postava anděla v bílém rouchu s rozepjatými modrými křídly. Přináší korunu pro vítěze nad smrtí, tedy těm, kterým byl dán život věčný. Rámec výjevu tvoří novogotická architektura, tři dolní arkády zdobené rostlinnými úponky, složené z prutů zdobených kraby a kytkami. Ostění ze sloupků vrcholí v novogotickém oblouku tvořeném ze tří zkřížených prutů s nadstavcem se stříškou a fiálami, jež zdobí další kytky a kraby. Při dolním okraji se nachází nápisová páska. Pozadí tvoří skla s kobercovým vzorem tentokrát v červené barvě, zdobí je vegetabilní motivy a přecházejí do kružeb v celých úponcích.

Zpověď královny Žofie

1915 [21]

1000 x 180 cm, trojdílná

autoři návrhu: nezjištěn

nápis: Na důkaz úcty a vděčnosti svému sv. patronu Janu Nep. věnoval městu svého rodného kraje dr. Jan Pospíšil, dómský prelát scholastikus, apošt. Protonotář a síd. kanovník v Olomouci.

realizace: Maÿer Kunst Anstalt München

donátor: dr. Jan Pospíšil

starší číslování oken: 7 (epištolní strana) Bohumil Zlámal, č.5 Jiří Černoorský a Petr Kolínský

Tato vitraj je jednou z těch, které jsou věnovány sv. Janu Nepomuckému a zachycují část legendy o jeho životě. Výjev tvoří dvě mužské a dvě ženské postavy, sv. Jan zpovídá královnu Žofii, klečící u zpovědnice, ve které se nám Jan ukazuje. Je oblečen do alby, dalmatiky, na sobě má ještě fialovou štolu a třírohý klobouk, tedy tradiční kněžský zpovědní oděv. Levou ruku má položenou na hrudi, pravou má pozvednutou. Hlavu, kterou má nakloněnou ke zpovídající se královně, obklopuje bledě modrý zářící nimbus. Zpovědnice je skříňového typu se závěsem, bohatě vyřezávaná v novogotickém stylu. Klečící královna se sepjatýma rukama má na sobě slavnostní oděv karmínové barvy a na hlavě má královskou korunu, která přidrží roušku, spadající na záda. Za královnou stojí další ženská postava, patrně dvorní dáma, s upravenými vlasy, ve zlatě vyšitém plášti. Na protější, pravé straně zpovědnice, stojí král Václav IV. v modrém krátkém přepásaném oděvu se zeleným

pláštěm, který si přidržuje levou rukou. Na hlavě má zlatou obroučku a na krku zlatý řetěz. Stojí v tříčtvrtečním postavením, odvrácen od scény, kterou nenápadně a zlověstně sleduje jen očima. Celý výjev je zasazený do novogotického architektonického rámce, který dole tvoří menší, ale bohatě zdobenou klenbu nad podobiznou donátora dr. Pospíšila, který je zde zobrazen mezi anděly jako frontální polopostava ve slavnostním oděvu, se sepjatýma rukama k modlitbě. V dolní části jsou uplatněny zdobné vegetabilní prvky. Za zpovědní scénou je názorně vytvořen prostor složený z kleneb, sloupků a dvou oken, nad kterým se tyčí mohutný a bohatě dekorativně pojatý nástavec v novogotickém stylu, zdobený množstvím fiál, krabů, kytek a prutů. V nejvyšší části architektury, která má podobu vrcholové věže se stříškou, stojí postava sv. Cyrila. V horních partiích pod a mezi kružbou je uplatněn dekor z barevných sklíček, který má vzhled různých vegetabilních i dekorovaných částí. Pozadí tvoří tabulky čirého skla.

Nalezení těla sv. Jana Nepomuckého

1915 [22]

900 x 180 cm, trojdílná

autoři návrhu: nezjištěn

nápis: Na důkaz úcty a vděčnosti svému sv. patronu Janu Nep.

věnoval městu svého rodného kraje dr. Jan Pospíšil, dómský prelát scholastikus, apošt. Protonotář a síd. kanovník v Olomouci.

realizace: Maÿer Kunst Anstalt München

donátor: dr. Jan Pospíšil

starší číslování oken: 8 (epištolní strana) Bohumil Zlámal, č. 4 Jiří Černožský a Petr Kolínský

Centrální námět této scény, narativně navazující na předchozí okenní výjev, tvoří nalezení těla sv. Jana Nepomuckého. Pro zobrazení tohoto tématu je zřejmý důvod, který osvětlují na obou oknech shodné nápisy, zmiňující se o donátoru dr. Janu Pospíšilovi, který nechal okno zhotovit jako poctu svému osobnímu patronovi. Zobrazení je však vzácné a vyskytuje se ojediněle.

Ve scéně je zachycen sv. Jan, jehož tělo je právě nalezeno v lazurově modré vodě Vltavy. Má bělostnou tvář, zkřížené ruce na hrudi a kněžský oděv použitý u předcházející zpovědi. Podle legendy se mu kolem hlavy objevuje dvanáct hvězd, které září bledým světlem, nad to má ještě zobrazen zářivý nimbus. V pozadí můžeme spatřit tři muže v loďce, kteří se blíží k tělu a patrně se ještě pozastavují nad úkazem kolem světcovy hlavy. Scéna se odehrává v blízkosti Karlova mostu, jehož zobrazení utváří okolní prostor a jeho hloubku. V pozadí lze spatřit Hradčany s pečlivě

zobrazenými a znatelnými stavbami Pražského hradu. Za siluetami katedrály sv. Víta a kostela sv. Jiří v rudé záplavě zapadá slunce. I tento výjev obklopuje architektonický rámec ve stylu novogotiky. Pod dolním arkádovým obloukem nahradila postavu donátora alegorická postava církve, flankovaná dvěma anděly držícími štítky. U dolního okraje se nachází stejně jako u předchozího okna nápis. V horní části se objevuje typově stejná architektonická stavba, tentokrát však s postavou sv. Metoděje. U těchto oken byl použit shodný typ rámce, který je neměnný, stejně jako řešení pozadí a dekoru.

Obrazová forma odpovídá oblíbenému nazarenismu, který v té době ještě neopustil prostředí církevních staveb, ale naopak byl velmi oblíbený a hojně využívaný jako nejlepší prostředek pro narativní zobrazení biblických nebo světeckých scén. Jeho hladký rukopis, čisté klasicistně orientované kompozice a líbivě vyprávěné děje s ušlechtilými výjevy jsou v těchto zobrazeních patrné. Obě vitraje se sv. Janem Nepomuckým se nachází v blízkosti jemu zasvěceného barokního oltáře.

Sv. Maxmilián rozdává dědictví

1915 [23]

900 x 180 cm, trojdílná

autor návrhu: nezjištěn

nápis: HL. Maximilian als 19 jähriger Jüngling das väterliche Erbe
249 n. Chr. unter die Armen von Cilli verteilend. Bitt für uns.

Eduard Maÿer v Ahredorff 1875.

(Sebolt) Maÿr 1455, J.D.U.R. Hans Mayer 1583. Dem christlichen
Andenken von Vater und Voreltern in Ehrfurch der Sohn 12. Oktober
1915.

překlad: Maxmilián jako 19letý mládenec, kdy dělí mezi chudé z Cilli,
otcovským dědictvím, z roku 249 po Kristu. Oroduj za nás.

Eduard Mayer v Ahrendorffu 1875.

Sebolt-Mayr 1455, Hans Mayer 1583. Při svaté vzpomínce na otce a
prarodiče v Ehrfurtu, syn 12. října 1915.

realizace: Maÿer Kunst Anstalt München

donátor: prelát Maxmilián Mayer z Ahrdorffu

starší číslování oken: 9 (epištolní strana) Bohumil Zlámal, č. 2 Jiří
Černohorský a Petr Kolínský

Hlavní výjev tvoří scéna, kdy sv. Maxmilián rozdává své dědictví.

Stojí uprostřed v přepásaném, zlatě vyšitém oděvu s mečem

a rudým pláštěm. Kolem nakloněné hlavy má nimbus, v levé ruce

drží měšec a pravou obdarovává chudého, který mu sedí u nohou a

vztahuje k němu ruce. Chromý stařec s obvázanou hlavou se ve

fialovém rouchu a modrém plášti opírá o hůl. Kolem něj se nachází

ještě nakolik dalších postav, které sv. Maxmilián obdarovává. Po

levé straně stojí páže v zeleném oděvu a drží další část dědictví, které se Maxmilián chystá rozdat. Scéna se odehrává na pozadí otevřené brány (může evokovat cnost, kterou světec kráčí), ta je ozdobena girlandou a skýtá výhled do krajiny. Pod výjevem je umístěna nápisová páska. V dolní části se nachází tři menší arkády zdobené kraby a kytkami, s rodovými znaky Eduarda Maýera z Ahrdorffu a nápisem: „Timere et mutare sperno.“ V překladu: „Strachem a změnou pohrdám.“ Po levé straně se nachází erb jednoho z předků rodu Mayerů s nápisem, který je dnes nečitelný, neboť se na jeho místě nachází nově vložená tabulka skla bez nápisu. Zachovaná je druhá část, která určuje příslušnost k rodu Mayerů a letopočet 1455. Podle opisu Bohumila Zlámala by měla nést jméno Sebolt. Na pravé straně je vyobrazen erb s připsáním J.U.D.r. Hans Maýer 1583. Horní část oblouku přechází v podstavce, na kterých stojí tři postavy světců. Uprostřed v královském oděvu, zlatě vyšívaném rouchu, bílém plášti se zlatým řetězem, žezlem a korunou stojí sv. Eduard. Po levé straně v biskupském oděvu, s berlou, mitrou a evangeliářem sv. Maxmilián. Vpravo stojící postava je sv. Tadeáš, má oblečené bílé roucho, zlatý plášť s vyšívaným lemem, pravou rukou se opírá o dřevěnou palici a v levé drží svitek. Kolem hlavy má zlatý nimbus. Architektura vrcholí ve věži a poskytuje sv. Eduardovi baldachýn, je zdobena kraby a kytkami. Pozadí je tvořeno průsvitnými tabulkami, které v kružbě přecházejí v pestrý rostlinný dekor.

Stětí sv. Maxmiliána

1915 [24]

1000 x 180 cm, trojdílná

autor návrhu: nezjištěn

nápis: Hl. Maximilián als Bischof von Lorch am 12. Okt. 283n. Chr. vor den Mauern seiner vaterstandt Celeia Claudia für Jesus den Gekreuzigten enthauptet. Bit für uns.

Maximilian Maÿer v. Ahrdorff 1915. Po stranách Johann Maÿer 1606, Georg Daniel Maÿer 165. Dem frommen Gedächtnis Mutter und Wohltäter in Liebe der Sohn 12. Oktober 1915.

překlad: Maxmilián jako biskup z Lorchu 12. října 283 po Kristu, před branami svého rodného města Celeia, Claudia se klaní ukřižovanému Ježíši. Oroduj za nás.

Ke zbožné památce matky a dobrodince v lásce syna 12.října 1915.

realizace: Maÿer Kunst Anstalt München

donátor: kardinála Maxmilián Mayer z Ahrdorffu

starší číslování oken: 10 (epištolní strana) Bohumil Zlámal, č. 3 Jiří Černoorský a Petr Kolínský

Námětem ústřední scény je stětí sv. Maxmiliána, který klečí ve středu kompozice v biskupském oděvu, bílé kasuli a zlatě vyšíváném pluvíálu. Nad sv. Maxmiliánem stojí kat v červeném rouchu, s mečem v napřažených rukou. Po pravé straně stojí postava rytíře v brnění. Za ním popravě přihlížejí dvě ženy od dvora, po levé straně další dvě mužské postavy. Scéna se odehrává na pozadí krajiny s hradem. Výjev rámuje stejná architektura, jako u předchozího okna. Námět oken byl zvolen podle patrona donátora,

kardinála Maxmiliána Mayera z Ahrdorffu, obě okna také byla zhotovena ve stejném roce. V dolní části se opět objevují erby, vpravo Johanna Maÿera, s letopočtem 1606 a vlevo Georga Daniela Maÿera s letopočtem 1651.

V horní části jsou na podstavcích vyobrazeni sv. Heřman s dítětem Ježíšem, který stojí pod baldachýnem, po stranách sv. Anna a sv. Terezie Španělská. Pozadí je opět zhotoveno z čirých tabulek skla, které jsou v kružbě zdobeny rostlinnými motivy modré barvy.

Křest Páně

1935 [25]

880 x 280 cm, čtyřdílná

autor návrhu: nezjištěn

nápis: In honorem Sti sui patroni dedicavit huius Ecclesiae olim
capellanus senior J.H. 1892-1902.překlad: K počtě svého nejsvětějšího patrona zasvětil kdysi starší
kaplan tohoto kostela J. H. 1892-1902.

realizace: J. Veselý, sklo-malba, Praha-Karlín

donátor: děkan Jan Herbrich

starší číslování oken: 11(epištolní strana) Bohumil Zlámal, č. 1 Jiří
Černohorský a Petr Kolínský

Tato vitraj je poslední zhotovená realizace, nachází se na kůru po pravé straně. Podle dopisů uložených v olomouckém okresním archivu rozhodovala o autorovi návrhů rada uměleckého odboru Křesťanské akademie v Praze. Mezi úředními listinami se nachází dopis, který sděluje nabídku obstarání okna a zdvořile žádá o pověření úkolem. Dne 8. 3. 1928 se tak konala schůze, která měla rozhodnout o umělci, který měl být tématem pověřen. Ten měl být posléze za účelem zhotovení návrhů k poslednímu oknu poslán do Olomouce. Uprostřed se nachází výjev křtu Páně v Jordánu. Po stranách postavy světců sv. Cecílie a sv. Jana Nepomuckého. Tento námět byl zvolen podle patronů donátora, Jana Herbricha, tedy sv. Jan Křtitel a Jan Nepomucký. Své místo mezi světci našla i sv. Cecílie, která je patronkou hudby a svým patrociniem na kůr patří. Koncepce okna je odlišná, je to patrně tím, že vznikla nějakou dobu

po zhotovení posledního okna a změnil se i požadavky, které určovaly její vzhled. Hlavní rozdíl je v práci se sklem, která byla tentokrát realizována v Praze, sklomalbou Veselý (signatura dílny se nachází pod nápisovou páskou, v dolní části dekoru). Obraz je jistým způsobem více řízen rozčleněním skla a působí tak v některých místech trochu násilně či krkolomně. To ovšem zobrazení neubírá na působivosti, rozložení barev i kompozice umožňují malebnou podívanou. Kristus klečí na levé straně, částečně sestupuje ze břehu do vody a sklání se pod bílou drapérií, kterou si přidržuje. Kolem hlavy má zlatý nimbus. Na břehu stojí sv. Jan Křtitel, levou rukou drží nádobku, do které nabral vodu a tu vylévá na Kristovu hlavu. Levou rukou také přidržuje hůl s nápisovou páskou. Nad hlavou Krista se vznáší holubice, která se podle evangelií při křtu objevila jako symbol Ducha svatého. Je zobrazena v letu, ve zlatém, červenou barvou rámovaném nimbu, z něž na Krista září paprsky.

Jan Křtitel stojí jako prorok mezi Novým a Starým zákonem.³⁶ Křtem uvádí Krista do veřejného působení.³⁷ Za postavami se otevírá krajina, která zachycuje vodu Jordánu, zelené břehy a horu. Zajímavé je pak pojetí oblohy v členění. Neobvyklá je také architektura, která výjev rámuje. Je o poznání mohutnější, dělená do segmentů, které na sebe navazují méně než u předchozích vitrají. Má vzhled plochy vyplněné dekorem. Po stranách jsou dvě postavy světců, vlevo sv. Cecílie, stojí stejně jako sv. Jan Nepomucký pod zkříženými žebry, které jsou upevněny v konzolách. Meziprostory jsou zdobeny rostlinnými úponky. Sv. Cecílie má na sobě červené přepásané roucho, zpod kterého vykukuje bílá spodnice. Přes

---

³⁶ Viz Bible (pozn. 19), Jn 1, 22-23.

³⁷ Ibidem, Mt 3, 13-17.

ramena má zelený plášť a na hlavě bílou roušku. V levé ruce drží malý model varhan. Sv. Jan Nepomucký je vyobrazen v kněžském rouchu, klerice a pluviálu. Pravou rukou drží kříž a palmovou ratolest, prstem levé ruky si překrývá ústa. Na hlavě má kněžský klobouk a jeho hlavu obklopuje svatozář s dvanácti hvězdami. Oba světci jsou středově přivráceni a mají zlaté nimby. V dolní části, pod výjevem křtu se nachází oblouk ve tvaru oslího hřbetu, završený kytkou, a také část vyplněná vegetabilními úponky. Pod touto částí se nachází další menší arkády vytvořené ze žeber a upevněné v konzolách, zdobené kraby a kytkami. Žebra v horní části nad světci přechází ve velkou zdobenou arkádu, završenou fiálami. Pozadí se skládá z čirých tabulek skla, v kružbě jsou zobrazeny různobarevné rostlinné části, především listy.

V případě proboštského chrámu sv. Mořice v Olomouci se technika vitraje uplatnila významným způsobem.

Je zřejmé, že financování souboru oken se svou nákladností bylo jednotlivými donátory zamýšleno pro větší oslavu Boží (církve), v upomínku události nebo osobnosti, či konkrétně jako pocta osobnímu patronovi. Významné investiční počiny by také mohly být dobrým reprezentačním prostředkem a tohoto účinku mohlo být záměrně využito pro vlastní sebeprezentaci a seberealizaci. Je možné chápat výraznou a velkorysou realizaci také jako projev štědrosti a vkusu, který mohl sloužit pro inspiraci a komunikaci s okolím. A vitraje tohoto chrámu skutečně „komunikují“ významným způsobem se svým okolím i po uplynulém století od svého vzniku. Vzbuzují pozornost a údiv návštěvníků a jsou svým způsobem dominantou chrámu. Jak už bylo v úvodu zmíněno, byly zhotoveny pod vlivem vlny regotizace, v níž byla realizována představa o úplnosti interiéru gotického chrámu.

Problematika zhotovení souboru a celé bádání v oblasti uměleckého zpracování vitrají chrámu sv. Mořice je širokou a dosud ve velkém rozsahu nezkoumanou oblastí. Domnívám se, že v mém zpracování se otevírá mnoho poznatků a námětů práce, jež se bezprostředně tématu dotýkají a v mém rozsahu práce zatím nemohly být více nastíněny nebo vyřešeny. Mám namysli především zcela zásadní otázku autorství návrhů, které v mém bádání nebylo zatím objasněno a které bude jistě zajímavým a důležitým námětem k další práci. Do okruhu souvisejícího bádání ovšem zapadají i další témata, jež by si zasloužila větší pozornost, jako Stavební spolek svatomořický, donátoři vitrají, analogické realizace a vůbec více podrobností i zásadních otázek položených a otevřených ke zpracování realizační dílny Mayer Kunst Anstalt München.

Loretánská vitraj

Při lokálním průzkumu jsem nečekaně narazila na vitraj, která doposud unikala veškeré pozornosti. Jedná se o vitraj menších rozměrů (cca 120 x 300 cm, dvoudílná) [26], která se nachází v Loretánské kapli, při pravé boční lodi kostela.[26] Při mém následném zkoumání vyplynulo mnoho otázek k její realizaci, při čemž na většinu z nich se mi zatím nepodařilo najít spolehlivé odpovědi. Ze snahy o zařazení a identifikaci vyplynula sounáležitost k celému souboru a byla tak patrně zhotovena při přestavbě chrámu za probošta rytíře Eduarda von Unckrechtsberg.

S určitostí ji lze zařadit mezi realizace Maÿer Kunst Anstalt München, což potvrzuje i nápis, jenž bohužel zatím bez restaurátorského zásahu více informací poskytnout nemůže. Tento fakt omezení vznikl v důsledku velmi špatného stavu a nevhodných oprav, které poškodily ukotvení dolního rámu. Silný nános štuku znehodnotil a téměř překryl celý nápis, který se na vitraji při dolním kraji nachází. Tato vitraj je umístěna v Loretánské kapli, která je dnes uzavřena mříží a není běžně přístupná. Okno je běžnému pohledu nedostupné i díky pozdějším a nevhodným dodatkům k vnitřnímu vybavení interiéru, které brání jakémukoli, nejen náhodnému přístupu k oknu. Jedná se o umístění nepůvodního oltáře se sochami a závěsem, který zcela mimo kontext a oprávnění brání původnímu vyznění prostoru. Zastřešení – krovy a krytina této kaple by měly v dohledné době projít rekonstrukcí, jež by měla pomoci vyřešit základní požadavky na udržení jejího stavu.

Dříve zmíněný námět Loretánské vitraje zachycuje zvěstování Panně Marii, je vypodoben na dvou polích oddělených prutem. V levé části je zobrazen archanděl Gabriel, na pravé Panna Marie.

Celý výjev se nachází na pozadí bohatě zdobeném dekorem a má silný historizující vzhled, což by nepřímo mohlo potvrdit dataci pomocí stylového zařazení nejen k Mnichovské dílně, ale i do druhé poloviny 19. století. V mém závěru mě dále ujišťuje poznatek, že okno je velmi silně poškozeno. Rámování výjevu je spodobněno jako dvě novogotické arkády či výklenky, jež zachycují postavu anděla a Panny Marie na pozadí vyplněném vzorovanými kachličkami. Plavovlasý anděl s tváří zachycenou z profilu má na bílém vyšívaném rouchu přehozený rudý, fialovou látkou podšitý plášť se zlatou bordurou. Líbeznou tvář rámuje zlatý nimbus a v horní části postavu zakončují pestrá křídla. V levé ruce drží lilii a pravou ji přidržuje. Vychází z modrého oblaku. Na celém spodobnění se nachází mnoho drobných vzorů různého dekoru. V pozadí lze spatřit vyobrazení interiéru – znázornění prostoru, tapiserie a stůl. Z dolního kraje vychází lilie.

V roce 2007 byl Petrem Kolínským a Jiřím Černohorským proveden průzkum vitrají a byla vyhotovena restaurátorská práce, která vznikla na objednávku Římskokatolické farnosti sv. Mořice v Olomouci. V této práci je zachycen stav oken tohoto kostela.

„Okna jsou silně znečištěná z vnitřní i vnější strany. Mimo prachu, mastnot a dalších sedimentů je prosklení na mnoha místech z vnějšku i vnitřku pocákáno barvami po minulých opravách nátěrů kovových prvků a při malířských pracích v interiéru kostela. Mnoho skel je popraskaných a rozbitých v důsledku střelby vzduchovkou, tato poškození nejsou vlivem silného znečištění při běžném pohledu patrná. V prosklení každého okna chybí i několik fragmentů okenních skel, která jsou vždy doplněna nevhodným sklem. Když se jedná o skla se sklomalbou, je to vytvořeno odlišně bez dodatečného výpalu, takže takto doplněná sklomalba je dnes z větší části opadaná, nečitelná a působí dnes velmi rušivě. Sklomalba většiny vitrají je v různém rozsahu poškozená a opadaná, v tomto ohledu je v nejhorším stavu okno 13 - za oltářem. Olověný profil je ve spojích narušený a zoxidovaný, vzhledem ke stáří cca 100 let lze předpokládat, že tento stav bude ve většině plochy vitrají obdobný, případně horší včetně deformace jednotlivých plátů v ploše, např. kružbách. Vnější ochranné sítě, zavětrovací výztuhy, nosná příčná železa, krycí plechy, šrouby, případně klíny, jsou napadeny korozí. Některé výztuhy jsou uvolněné a již neplní svou funkci.“³⁸ Autoři restaurátorské práce navrhují kompletní restaurování kovových a kamenných prvků, sklomalby a zhotovení nových olověných profilů a pocínování.

---

³⁸ Petr Kolínský a Jiří Černohorský, *Vitraje v oknech kostela sv. Mořice v Olomouci - restaurátorský průzkum*, 2007.

Při počátku mé práce se záhy objevila pro další výzkum zásadní osobnost - Bohumil Zlámal, jenž jako první uvádí základní údaje o oknech. Bohumil Zlámal jako první pořídil opisy německých a latinských textů, z čehož některé z nich jsou dnes již nedostupné nebo z různých důvodů nečitelné. Poskytuje tak důležité informace, které se neobešly bez kontroly a konfrontace s realitou. Revize údajů prokázala v některých případech menší nesrovnalosti, které bylo potřeba opravit. Nesrovnalosti vznikly patrně opisem, který byl pořízen v nepříznivých podmínkách, což zapříčinilo chyby. Publikace Bohumila Zlámala *Dějiny kostela sv. Mořice v Olomouci*, z roku 1939 však nadále slouží jako jeden z nejhodnotnějších pramenů pro zkoumání našeho tématu, je možno ji chápat jako zcela nezbytnou pro počáteční orientaci.

Spolehlivé určení autorství téměř většiny návrhů k vitrajím zůstává v mém bádání zatím neznámé. Zprvu mě bádání zavedlo do okruhu Gustava Meretty, v jehož okolí jsem předpokládala, že by návrhy mohly být realizovány. Při dalším bádání se ukázalo, že je možné nejspolehlivěji autory přiřadit k prostředí Akademie výtvarných umění v Mnichově. Zhotovení většiny vitrají (s výjimkou okna 23, které bylo prokazatelně zhotoveno ve firmě Praha – Karlín) lze přiřadit Maÿer Kunst Anstalt München. Tato dílna pak svou realizací vitrají také spojuje chrám sv. Mořice s dalšími významnými objekty v Olomouci. Mám na mysli dóm sv. Václava a radniční kapli zasvěcenou sv. Jeronýmovi. V regotizované kapli radnice (upravené roku 1888) se nacházejí celkem tři okna, která vyplňují okenní otvory gotického arkýře. Prostřední nese vitraj s figurálním motivem. Nachází se na ní Rudolf I. Habsburský (objevuje se zde značka realizační Maÿer Kunst Anstalt München). Další dvě okna

pravděpodobně také dříve nesla figurální motiv, dodnes se však nedochovala a jsou vyplněna tabulemi s jednoduchým dekorem. Na těchto oknech se měly nacházet postavy Jana Lucemburského a Přemysla Otakar II., ty měly být později za vlády Habsburků odstraněny.

K závěru bádání se mi podařilo objasnit jednu z otázek o volbě realizační dílny, kterou jsem si na počátku své práce kladla. Vzhledem k podmínkám, které poskytovaly české (především pražské) realizační dílny umělecko-sklářské produkce, jsem si nedokázala spolehlivě vysvětlit volbu, která byla přenesena na německou, mnichovskou dílnu - Maÿer Kunst Anstalt München. Tuto otázku mi pomohla osvětlit kniha Johanna Kuxe, přesněji řečeno zápisky z ředitelského zasedání v roce 1885. V těchto zápiscích je zachyceno jednání za účasti pana barona Grimmensteina, který byl pověřen zahájením potřebných příprav k rozhodnutí generálního zasedání. Ředitelská zasedání pak probíhala za účasti předsedy zasedání a dalších významných osobností Stavebního spolku Svatomořického. Jeden ze zápisů, osvětluje postup rozhodování: *„K tomuto účelu bylo 7. srpna svoláno valné shromáždění, kde byly pro toto okno předloženy dva kvalitní projekty: 1. projekt „Uměleckého spolku pro sklomalbu Türke & Co. v Hrádku nad Nisou-Čechy“ znázorňující „Růžový zázrak“ a „Stavy vzdávající úctu Císaři Františku Josefovi“, jenž byly navrženy profesorem Franzem Weberem z Hannoveru, a to za celkovou cenu odhadem 12 000 korun. 2. Projekt „Mayerského královského uměleckého spolku pro církevní práce v Mnichově“ se sochami svatých: „Františka, Elišky, Rudolfa, Gisely a Valerie a s figurální skupinovou malbou nástupu Císaře Františka Josefa na trůn, celková cena odhadem 10 050 korun „včetně zabalení, dopravy do Olomouce a výdajů na usazení“*

(přičemž jsou v ceně zahrnuty celní výdaje).³⁹ Výsledkem generálního jednání bylo rozhodnutí, jež zachycuje následující zápis: *„Po projednání předložených návrhů je zhotovení okna svěřeno Mayerovu uměleckému spolku v Mnichově, kterému je předána částka 10 050 korun. Jako text komentující věnování je ustanoveno: „U příležitosti ukončení rekonstrukčních prací 2. prosince 1908 věnováno stavebním spolkem při kostele sv. Mořice v upomínku na 60. výročí nástupu Františka Josefa I. na trůn, které se uskutečnilo v Olomouci.“ Samotná skupinová malba na tomto okně, která je reprodukcí okna nacházejícího se v radniční kapli, a které vytvořil domácí malíř Rabenalt v roce 1873 na základě vyličení olejomalby zhotovené svobodným pánem z Helfertu, ukazuje okamžik zřeknutí se trůnu císařem Ferdinandem, a následné přijetí trůnu císaře Františka Josefa; jež znázorňuje tedy okamžik, kdy byl v deváté hodině ranní 2. prosince 1848 v korunním sále knížecko-arcibiskupské rezidence v Olomouci odřeknut císaři Ferdinandu trůn jeho otců a mladý císař klečí na jednom kolenu před svým strýcem, aby obdržel jeho požehnání.“⁴⁰ Následující a závěrečná část zápisu z generálního zasedání zachycuje popis zobrazeného výjevu okna prohlášením: *„Historická událost, pamětihodná pro naše město a především pro národy rakouské, je zachycena na tomto obraze!“* a krátkou zprávou o osazení okna na určené místo v presbytáři (jež bylo osazeno po levé straně presbytáře, naproti oknu zobrazující Císaře Františka Josefa I., při výročí korunovace, zhotoveného v roce 1898) *„Okno objednané 9. srpna dorazilo na místo 27. listopadu, upevněno bylo mezi 28. a 30. listopadem a 2. prosince 1908 bylo v 10 hodin slavnostně odhaleno. (Současně s dvěma**

---

³⁹ Johann Kux, *Die Wiederherstellung der St. Mauritikirche 1875 - 1908: Tätigkeitsbericht des "Bauvereines an der St. Mauritikirche 1875 - 1908*, s. 65.

⁴⁰ *Ibidem*, s. 65.

sousedícími skupinovými okny darovanými soukromými dobrodinci.).⁴¹

Soubor vitrají je cenným uměleckým prvkem chrámu, jež přes svou slohovou odlišnost vnáší novou kvalitu k interiéru a celkovému vyznění gotickému prostoru kostela. O souboru lze také hovořit jako o historickém dokumentu dobového dění, či přímém svědku historických událostí a života významných osobností města Olomouce.

K celkovému zpracování a souvislému závěru bádání ovšem chybí mnoho významných poznatků a odhalení souvislostí, které prozatím zůstanou pro další bádání otevřené.

---

⁴¹ Ibidem, s. 66.

Seznam použité literatury:

Johann Kux, *Die Wiederherstellung der St. Mauritzkirche 1875 - 1908: Tätigkeitsbericht des "Bauvereines an der St. Mauritzkirche 1875 - 1908*, Olmütz 1908

Bohumil Zlámal, *Dějiny kostela sv. Mořice v Olomouci*, Olomouc 1939

Bohumil Zlámal, *O úctě ke sv. Mořicovi*, Zemský archiv Olomouc, inv.č.: 868, kart.:43

Josef Matzke, *Die St. Mauritz-Kirche in Olmütz, Das Bauwerk, die Einrichtung und die pfarrerreihe*, 1964 Steinheim am Main

Pavel Zatloukal, *Dvě kapitoly z dějin Olomoucké architektury 19. století*, Okresní archiv v Olomouci, 1980

Ivo Hlobil, Milan Togner, Pavel Michna, *Olomouc*, Odeon 1984

Pavel Zatloukal, *Historismus, architektura 2. poloviny 19. století na Moravě a ve Slezsku*, Olomouc 1986

Emanuel Vlček, *Jan z Pomuku - Jeho život, umučení a slavné působení ve světle současné historie a antropologie*, Praha 1993

Emilie Dohnalová - Eva Musilová, *Bibliografie okresu Olomouc*, Brno 1997

Taťána Petrasová, *Josef Mocker 1835-1899 stavitel katedrály*, Praha 1999

Buben Milan, *Encyklopedie Českých a Moravských sídelních biskupů*, Praha 2000

Miloslav Pojsl, Vladimír Hyhlík, *Katedrála sv. Václava, Velehrad 2000*

Pavel Zatloukal, *Architektura 19. století*, Praha 2001

Pavel zatloukal, *Příběhy z dlouhého století- Architektura let 1750-1918 na Moravě a ve Slezsku*, Olomouc 2002

Ludvík Losos, *Vitráže*, Praha 2006

Kateřina Rusoová, *Vitráže Maxe Švabinského v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha na Pražské hradě* (diplomní práce), FFMU Brno 2007

Bible, *Písmo svaté Starého a Nového zákona*, Český ekumenický překlad, Česká biblická společnost 2007

Martina Winkelhoferová, *Viribus Unitis-Císař a jeho dvůr*, Praha 2011

http://cvma-freiburg.de/index_en.html

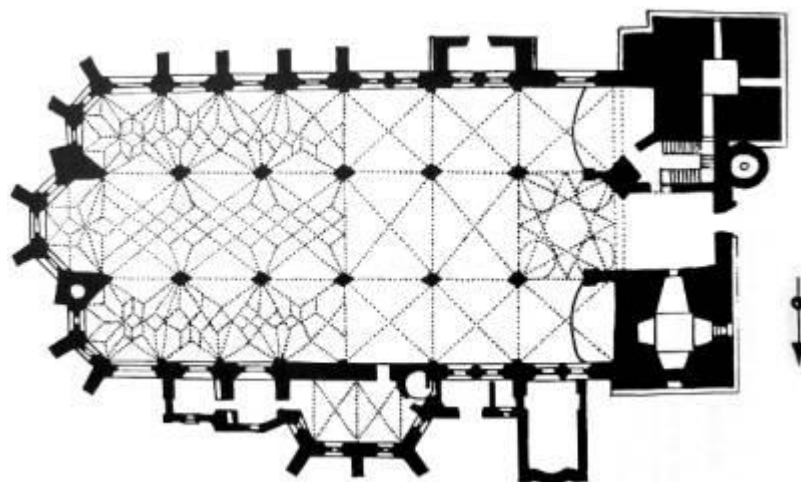
literatura použitelná k dalšímu, širšímu bádání:

Peter van Treeck, *Zur historischen Entwicklung, zum heutigen Bestand und Zustand der Glasmalerei des 19. Jahrhunderts und ihren Restaurierungsproblemen*, Glaskonsvervierung, 1985

Monika Böning, *Glasmalerei des 19. Jahrhunderts in Deutschland : Katalog zur Ausstellung*, Leipzig 1993

Daniel Parello, *Zwei wienderaufgefundene Frühwerke sakraler Glasmalerei des 19. Jahrhunderts aus dem Freiburger Münster*, Münsterblatt, 1998

Daniel Parello, *Aufleuchten des Mittelalters : Glasmalerei des 1. Jahrhunderts in Freiburg*, Freiburg, 2000

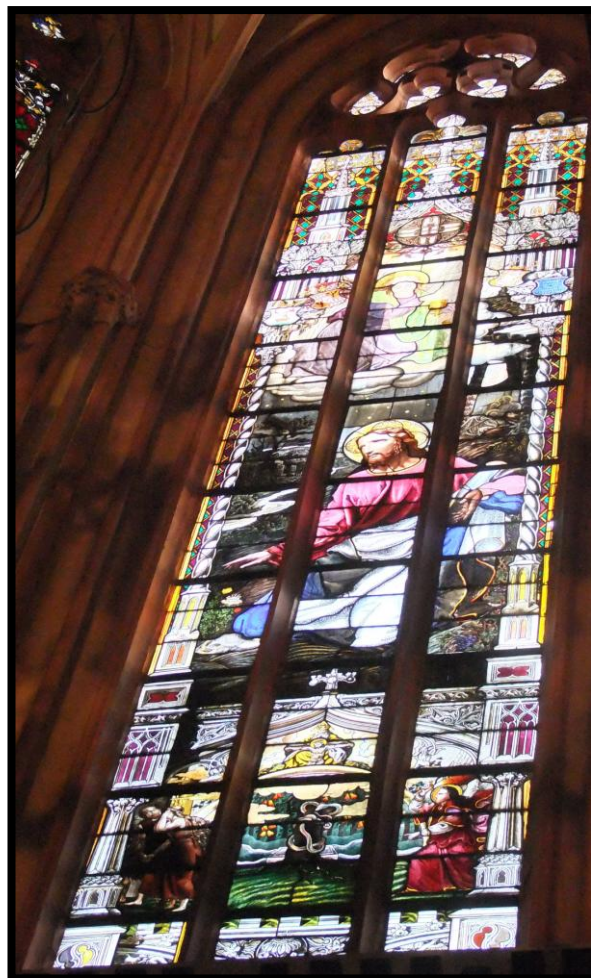
Půdorys kostela sv. Mořice, <http://www.moric-olomouc.cz/historie.html>
vyhledáno dne 23.9. 2010 [1]

Noël Hallé (1711-1781) *Sv. František Saleský předává sv. Janě de Chantal
regule řádu*, [2]

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Saint_Fran%3%A7ois_de_Sales_donnant_%C3%A0_sainte_Jeanne_de_Chantal_la_r%C3%A8gle_de_l%27ordre_de_la_Visitation_No%C3%ABl_Hall%C3%A9.jpg

vyhledáno dne 14. 10. 2011

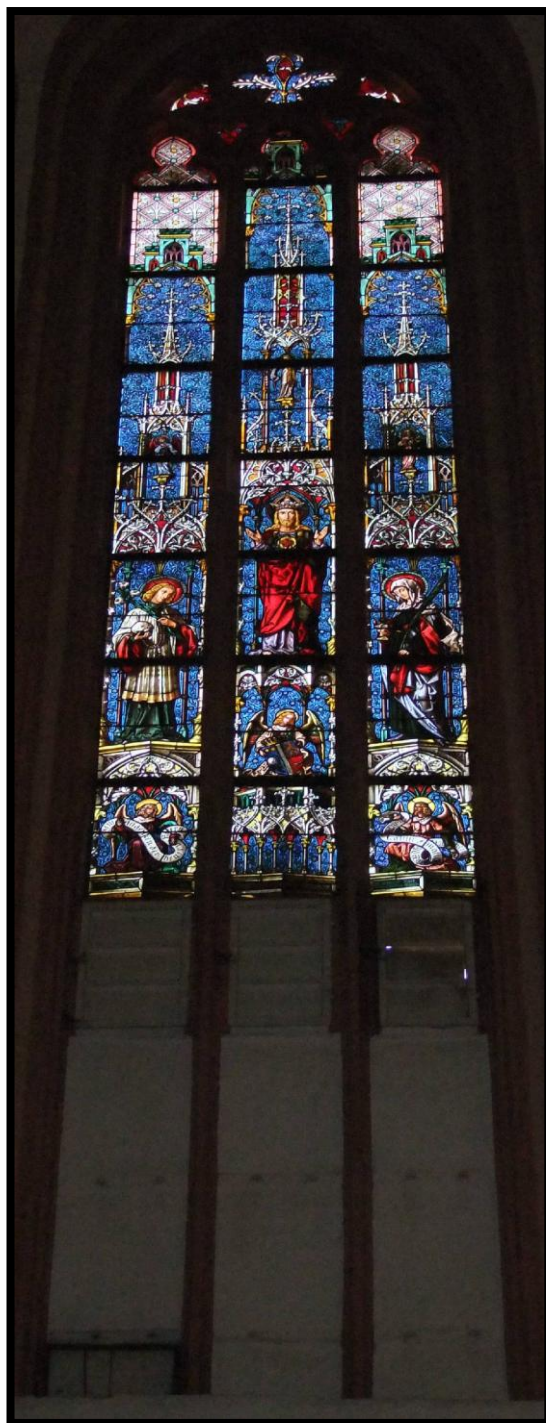

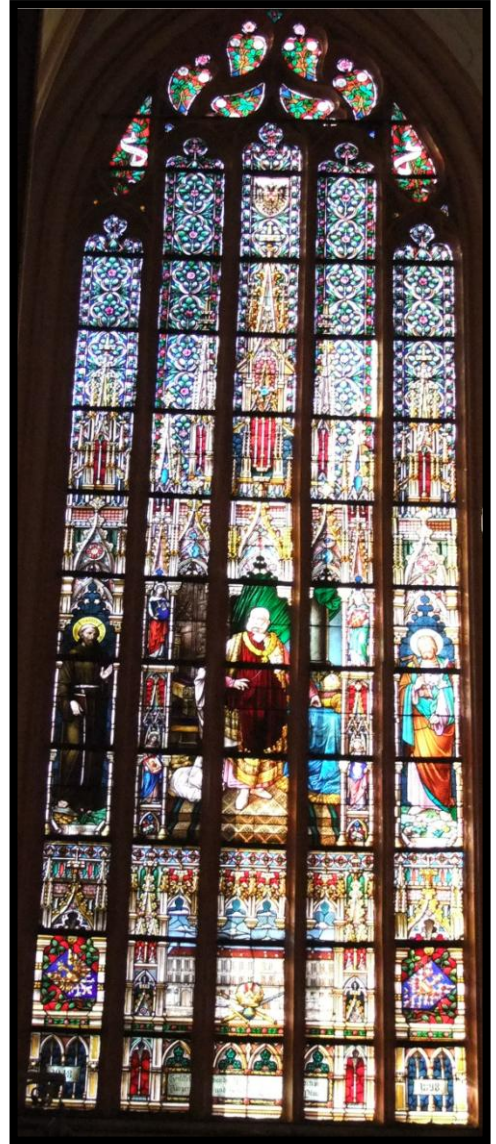
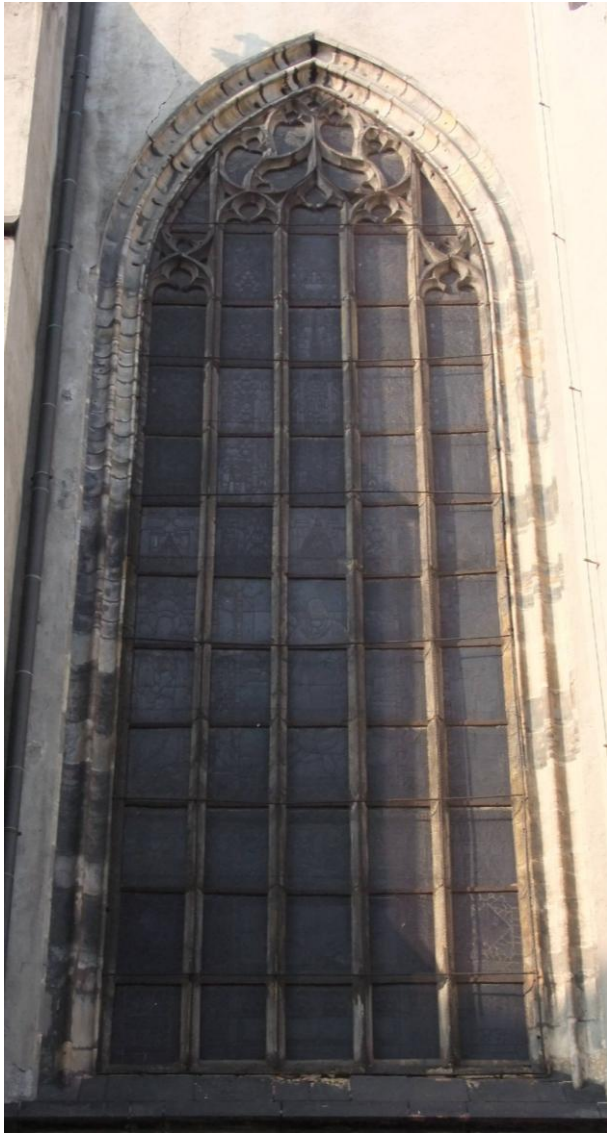
1 Kristus v Getsemanské zahradě 1855-1861 [3]

900 x 180 cm, trojdílná

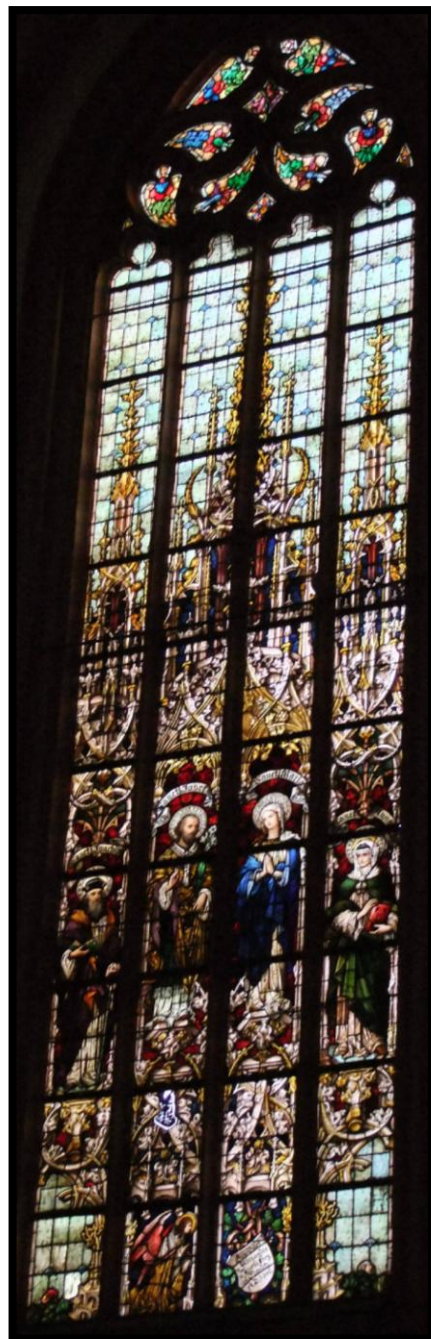
---

2 Oslavený Kristus jako král nebe 1885 [4]
900 x 180 cm, trojdílná

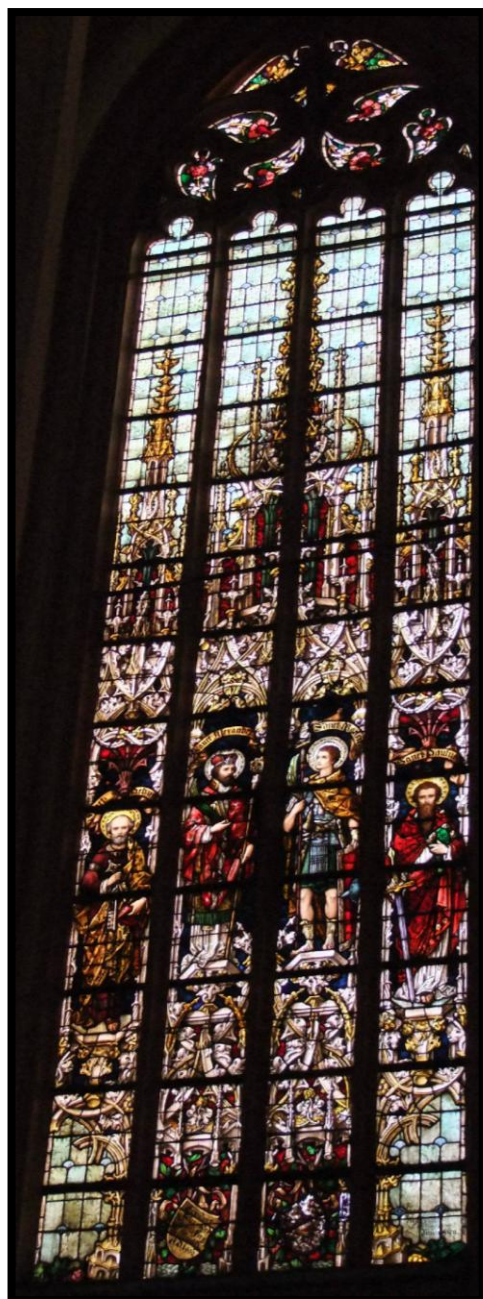
---

3 Císař František Josef I., výročí korunovace 1898 [5]
1000 x 320 cm, pětídílná

---

4 Panna Marie se sv. Josefem, sv. Annou a Jáchymem [6]
1000 x 280 cm, čtyřdílná

---

5 Sv. Mořic a Alexandr 1900 [7]
1000 x 280 cm, čtyřdílná

6 Sv. Albrecht, Václav a Bonifác 1902 [8]
760 x 180 cm, trojdílná

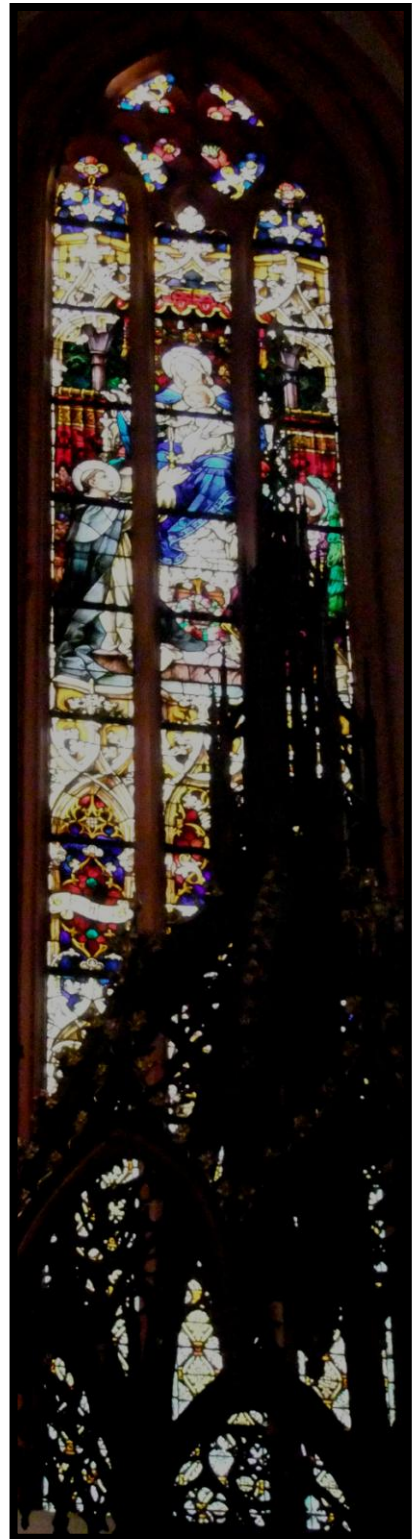
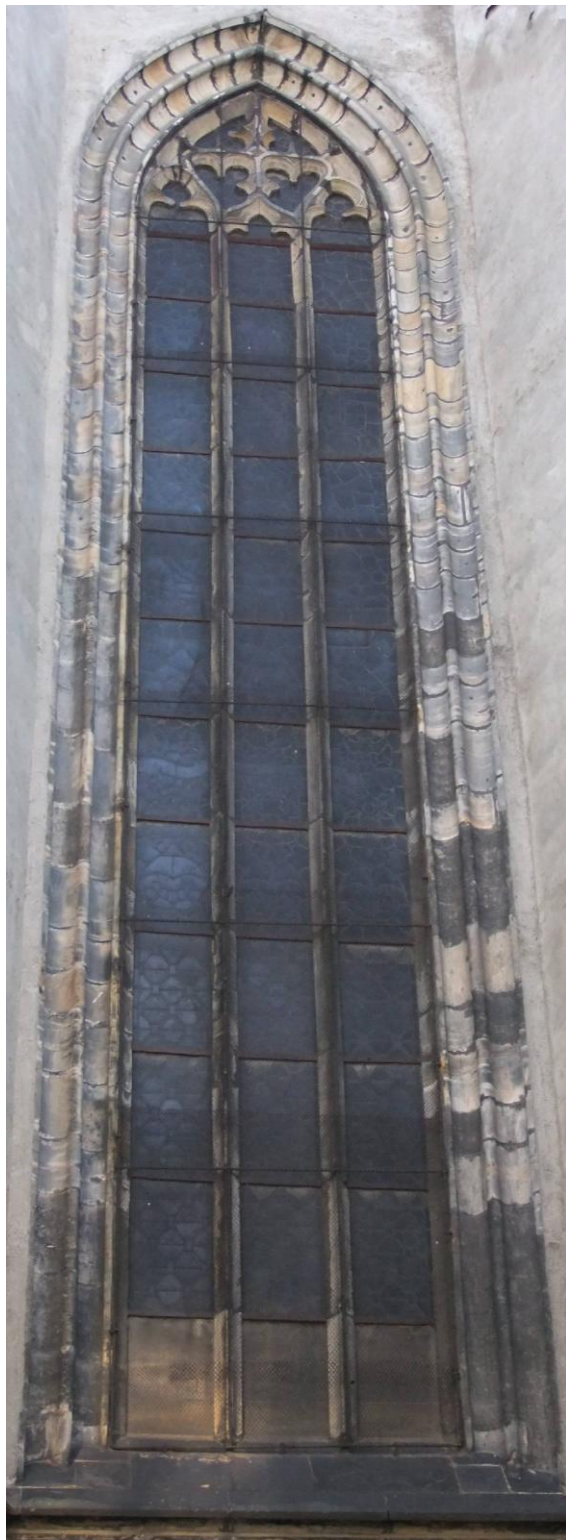
7 Korunovace Františka Josefa I. 1908 [9]
1000 x 320 cm, pětídílná

---

8 Panna Marie – Regina coeli 1910 [10]
1000 x 250 cm, čtyřdílná

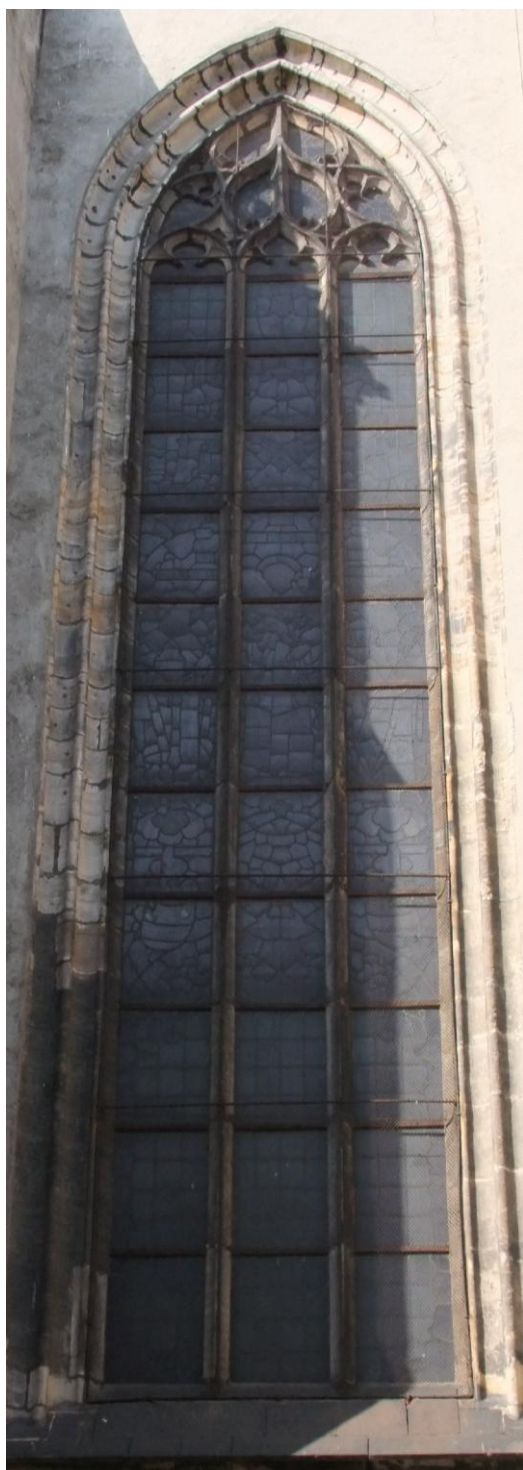
---

9 Legenda o sv. Dominikovi 1912 [11]
900 x 180 cm, trojdílná

---

10 Obětování v chrámu 1912 [12]
1000 x 180 cm, trojdílná

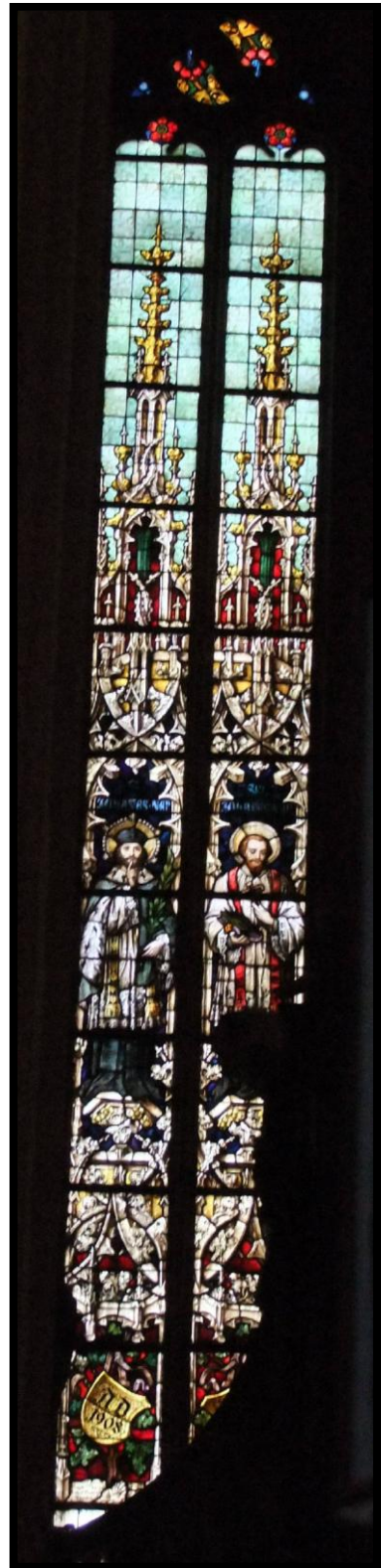
---

11 Sv. Antonín Paduánský 1912 [13]
1000 x 210 cm, trojdílná

---

12 Svatá rodina s Nejsvětější Trojicí 1912 [14]
1000 x 280 cm, dvoudílná

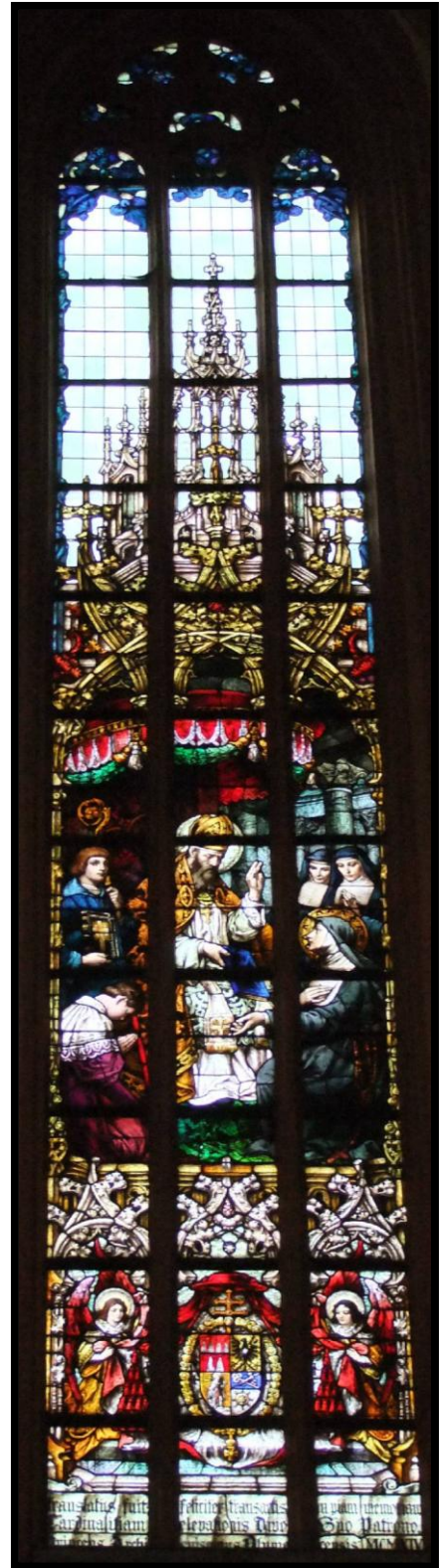
---

13 Sv. Jan Sarkandr a sv. Jan Nepomucký 1912 [15]
900 x 130 cm, dvoudílná

---

14 Nejsvětější srdce Ježíšovo 1912 [16]
1000 x 250 cm, čtyřdílná

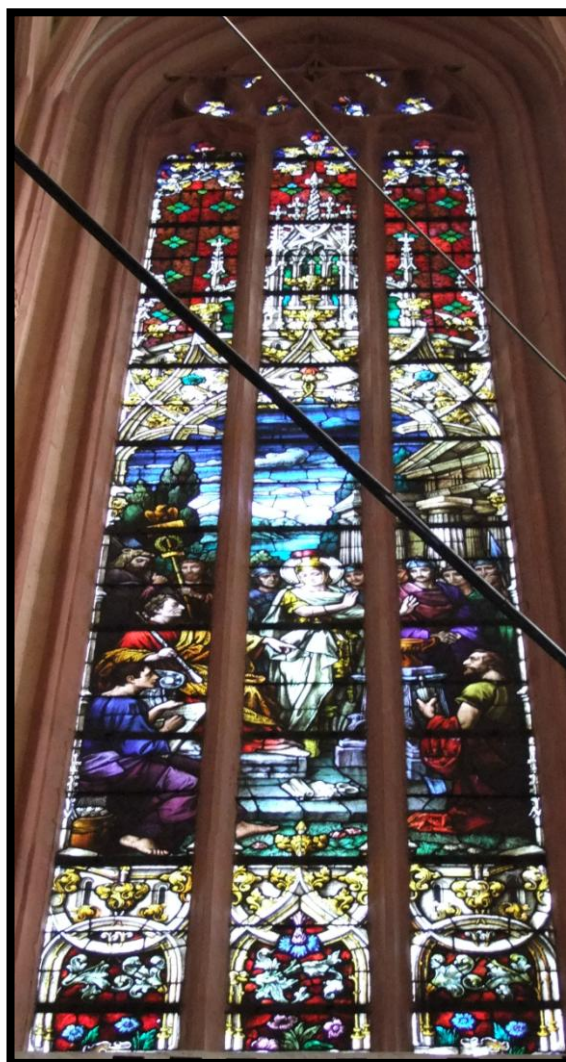
---

15 Sv. František Saleský předává regule řádu 1914 [17]
1000 x 180 cm, trojdílná

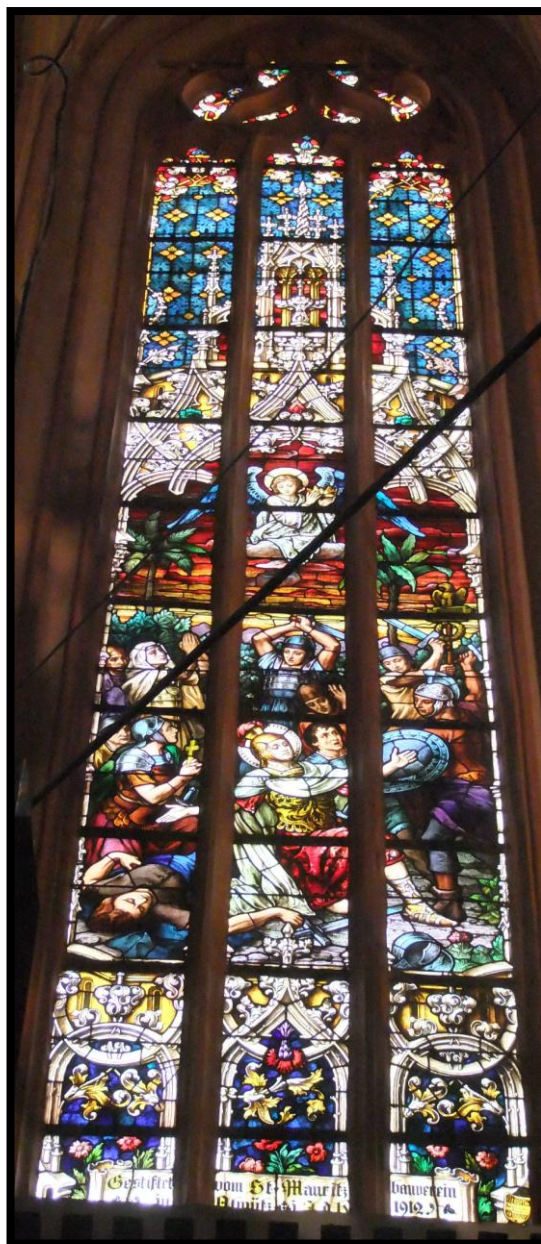
16 Inspirace sv. Františka Saleského 1914 [18]
1000 x 180 cm, trojdílná

---

17 Odsouzení sv. Mořice 1912 [19]
900 x 180 cm, trojdílná

18 Smrt sv. Mořice 1912 [20]
900 x 180 cm, trojdílná

---

19 Zpověď královny Žofie 1915 [21]
1000 x 180 cm, trojdílná

---

20 Nalezení těla sv. Jana Nepomuckého 1915 [22]
900 x 180 cm, trojdílná

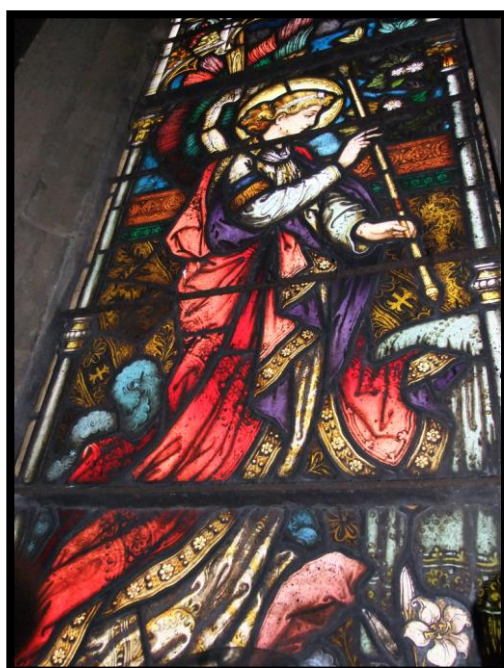
21 Sv. Maxmilián rozdává dědictví 1915 [23]
900 x 180 cm, trojdílná

22 Stětí sv. Maxmiliána 1915 [24]
1000 x 180 cm, trojdílná

23 Křest Páně 1935 [25]
880 x 280 cm, čtyřdílná

Loretánská vitraj [26]
120 x 300 cm, dvoudílná

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Markéta Žídková
Katedra nebo ústav:	Katedra dějin umění
Vedoucí práce:	Prof. PhDr. Ladislav Daniel, Ph.D.
Rok obhajoby:	2012

Název práce:	Vitrajová okna kostela sv. Mořice v Olomouci
Název v angličtině:	Vitrage windows in church St. Maurice of Olomouc
Anotace práce:	Tato práce dokumentuje soubor vitrají kostela sv. Mořice v Olomouci. Obsahuje základní informace o jednotlivých vitrajích, rozměry, datace, opisy nápisů, překlady a popisy. Dále zahrnuje stať o úpravě interiéru kostela sv. Mořice, novogotické přestavbě katedrály sv. Václava a činnosti Stavebního spolku Svatomořického.
Klíčová slova:	sklomalba, vitraje, novogotický styl, historismus, kostel sv. Mořice, Stavební spolek Svatomořický, Olomouc, Maÿer Kunst Anstalt München
Anotace v angličtině:	This bachelor thesis documents the collection of stained-glass windows in the Church of Saint Maurice in Olomouc. It contains basic information about particular stained-glass windows, their size and dating, transcribed inscriptions with their translations, and descriptions. It also involves a passage about the rearrangement of the interior of the Church of Saint Maurice, neo-gothic rebuilding of Saint Wenceslas Cathedral, and activities of the building company "Stavební spolek Svatomořický".
Klíčová slova v angličtině:	glass painting, stained-glass windows, neo-gothic style, historism, church St. Maurice, building company "Stavební spolek Svatomořický", Olomouc, Maÿer Kunst Anstalt München
Přílohy vázané v práci:	Obrazová příloha (25 stran), CD s obrazovými přílohami
Rozsah práce:	104 stran
Jazyk práce:	Čeština